

SUMMARY

Translation in general and translation of journalistic texts in particular is a complex and time-consuming process. The peculiarity of the translation of journalistic texts is that their content often has to be interpreted and adapted for the target audience.

Relevance of research. The interest of researchers in the style of leading modern American newspapers is constantly growing. At the same time, the research of linguistic means used to cover current events in Ukraine is relevant.

The object of research is the language of modern American newspapers.

The subject of the study is the lexical and stylistic means of depicting events in Ukraine in American newspapers and their translation methods.

The purpose of the study is to identify the lexical, stylistic and pragmatic features of the depiction of Ukrainian events in the American newspapers «New York Times» and «Washington Post».

To implement the research purpose, the following **tasks** are defined:

- define the concept of functional style;
- describe the peculiarities of the style of the American newspapers «New York Times» and «Washington Post»;
- to give the main methods of translation of political and military vocabulary;
- establish lexical means of depicting current events in Ukraine in «New York Times» and «Washington Post» newspapers;
- identify stylistic means and pragmatic effect of articles devoted to events in Ukraine;
- to determine the methods of translation of political vocabulary and stylistic units in the articles of the mentioned American newspapers.

The material for the study was the articles of the leading American newspapers «New York Times» and «Washington Post» from July to November 2022.

Research methods include contextual analysis of vocabulary, stylistic analysis of linguistic means of depicting military events in Ukraine, comparative analysis of

original and translation, and elements of quantitative analysis.

The scientific novelty of the work consists in the study of lexical and stylistic means of depicting military events in Ukraine from the point of view of pragmatic effect.

The theoretical significance of the master's thesis consists in the development of the principles of analysis of lexical and stylistic means of covering military and political events in Ukraine.

The practical value of the study is determined by the possibility of using the results of the work during practical classes on the practice of English translation, the practice of translating socio-political literature, linguistic and literary analysis of the text, English stylistics, comparative lexicology of English and Ukrainian languages.

Proceedings of the research results was carried out during the XIV All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference «Foreign languages in Use: Academic and Professional Aspects», which took place at the Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law on March 16, 2022, in the city of Khmelnytskyi and was published the article «Methods of transferring lexical features in the translation of articles about events in Ukraine (based on articles from the New York Times, Washington Post)». Collection of theses of reports for the XIV All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference «Foreign languages in Use: Academic and Professional Aspects», Khmelnytskyi, 2022. P.45 - 47.

Structure of research. The research consists of an introduction, two chapters, conclusions and a list of used sources. The main content of the study is presented in 77 p. The full scope of the study is 83 p.

The study considered the main aspects of the functional style, as well as the newspaper style, as its variety. In particular, the style of the modern American printed press and its electronic formats was analyzed, the features of the headlines were determined, and the specifics of the translation of socio-political texts in newspapers were investigated.

The American newspapers «New York Times» and «Washington Post» are distinguished by the clarity and objectivity of information about current events in Ukraine, which is expressed by using their own names, realities, etc. The analyzed

articles contain a lot of military and political vocabulary, neologisms and abbreviations. Such stylistic devices as rhetorical questions, epithets, hyperboles, gradation, metaphors prevail in the translation. In most cases, literal translation and, in particular, specification and generalization in the transmission of stylistic techniques, contextual substitution and rearrangement were used.

At the same time, American journalists express their own opinion through their work, and their vocabulary is often evaluative. The articles contain expressions of sympathy and support for the Ukrainian people and Ukraine. And the image of Russian aggression is conveyed through cruelty and hostile attitude.

АНОТАЦІЯ

Переклад загалом і переклад публіцистичних текстів зокрема є складним та трудомістким процесом. Особливість перекладу публіцистичних текстів полягає в тому, що їх зміст часто доводиться інтерпретувати та адаптувати для аудиторії, котра говорить мовою перекладу.

Актуальність теми. Інтерес дослідників до стилю провідних сучасних американських газет постійно зростає. Водночас актуальним є дослідження лінгвістичних засобів, які використовуються для висвітлення сучасних подій в Україні.

Об'єктом дослідження є мова сучасних американських газет.

Предметом дослідження є лексичні та стилістичні засоби зображення подій в Україні в американських газетах та прийоми їх перекладу.

Мета дослідження полягає у виявленні лексичних, стилістичних та прагматичних особливостей зображення українських подій в американських газетах «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост».

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- визначити поняття функціонального стилю;
- охарактеризувати особливості стилю американських газет «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост»;
- навести основні прийоми перекладу політичної та військової лексики;
- встановити лексичні засоби зображення сучасних подій в Україні у газетах «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост»;
- виявити стилістичні засоби та прагматичний ефект статей, присвячених подіям в Україні;
- визначити прийоми перекладу політичної лексики та стилістичних одиниць у статтях згаданих американських газет.

Матеріалом для дослідження слугували статті провідних американських газет «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост» періоду з липня

по листопад 2022 року.

Методи дослідження включають контекстуальний аналіз лексики, стилістичний аналіз мовних засобів зображення військових подій в Україні, зіставний аналіз оригіналу і перекладу та елементи кількісного аналізу.

Наукова новизна роботи полягає у дослідженні лексичних та стилістичних засобів зображення військових подій в Україні з точки зору прагматичного ефекту.

Теоретичне значення магістерської роботи полягає у розробці принципів аналізу лексичних та стилістичних засобів висвітлення військових та політичних подій в Україні.

Практична цінність дослідження зумовлена можливістю використання результатів роботи під час практичних занять з практики перекладу англійської мови, практики перекладу суспільно-політичної літератури, лінгвістичного та літературознавчого аналізу тексту, стилістики англійської мови, порівняльної лексикології англійської та української мов.

Апробація результатів дослідження проводилась під час XIV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Foreign languages in Use: Academic and Professional Aspects», що мала місце у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, 16 березня 2022 року, у м. Хмельницькому та було опубліковано статтю «Прийоми передачі лексичних особливостей у перекладі статей про події в Україні (на основі статей Нью-Йорк Таймс, Вашингтон Пост)». Збірник тез доповідей за XIV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Foreign languages in Use: Academic and Professional Aspects», Хмельницький, 2022. С.45 – 47.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел. Основний зміст дослідження викладено на 77 с. Повний обсяг дослідження – 83 с.

У дослідженні було розглянуто основні аспекти функціонального стилю, а також газетного, як його різновиду. Зокрема проаналізовано стиль сучасної американської друкованої преси та її електронних форматів, визначені особливості заголовків, досліджено специфіку перекладу суспільно-політичних

текстів у газетах.

Американські газети «Нью-Йорк Таймс» і «Вашингтон Пост» вирізняються зрозумілістю та об'єктивністю інформації щодо сучасних подій в Україні, що виражається за допомогою використання власних назв, реалій тощо. Аналізовані статті містять багато військової та політичної лексики, неологізми та скорочення. У перекладі переважають такі стилістичні засоби, як риторичні питання, епітети, гіперболи, градацію, метафори. В більшості випадків було використано дослівний переклад і, зокрема, конкретизацію та генералізацію у передачі стилістичних прийомів, контекстуальну заміну й перестановку.

Водночас американські журналісти висловлюють через свої роботи власну думку, а їхня лексика часто носить оцінний характер. В статтях присутні вираження співчуття й підтримки українському народу та Україні. А зображення російської агресії передають через жорстокість й вороже ставлення.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ГАЗЕТНИЙ СТИЛЬ, ЯК РІЗНОВИД ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТИЛЮ ТА ЙОГО ОСНОВНІ РИСИ	8
1.1. Поняття функціонального стилю.....	8
1.2. Характеристика газетного стилю.....	18
1.3. Опис стилю провідних сучасних американських газет.....	23
1.4. Структура та семантика заголовків провідних американських газет.....	26
1.5. Особливості перекладу суспільно-політичних текстів.....	30
Висновки до Розділу 1.....	36
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ЗОБРАЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОДІЙ В «НЬЮ-ЙОРК ТАЙМС» ТА «ВАШИНГТОН ПОСТ»	39
2.1. Лексичні засоби зображення українських подій та прийоми їх перекладу у «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост».....	39
2.2. Стилiстичні засоби зображення українських подій та передача їх при перекладі у «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост».....	51
2.3. Прагматичні аспекти зображення українських подій та засоби їх перекладу у «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост».....	59
Висновки до Розділу 2.....	73
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	75
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77

ВСТУП

Російська агресія в Україні та мужність української армії, зокрема героїзм українського народу викликав значний резонанс у світі, а також підтримку та співчуття. Ці події висвітлюються у багатьох світових ЗМІ і, безумовно, у таких провідних газетах як «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост». У статтях присутня значна кількість військової та політичної лексики, стилістичні засоби, а також емоційна підтримка, яка висловлюється Україні та українському народу. У тому числі у статтях можна знайти чимало неологізмів, пов'язаних з війною, експресивну та емоційну лексику. Проблемами вивчення функціонального стилю займалися такі вчені: Н.Д. Арутюнова, І.В. Арнольд, О.Ю. Дубенко, І.М. Кочан тощо. Але на даний момент немає детального дослідження стилю основних американських газет, лексичних та стилістичних засобів для висвітлення російсько-української війни.

Актуальність цієї теми зумовлена інтересом дослідників до стилю провідних сучасних ЗМІ, а саме американських газет, а також до лінгвістичних засобів, які використовуються для висвітлення подій в Україні, адже ці події – це сучасність, яка впливає на ситуацію в Європі та світі.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Магістерська робота пов'язана з проблематикою наукової теми кафедри германської філології та перекладознавства «Проблеми лексико-граматичної семантики, прагматики та стилістики в когнітивно-дискурсивній парадигмі».

Об'єктом дослідження стала мова сучасних американських газет.

Предметом дослідження виступають лексичні та стилістичні засоби зображення подій в Україні в американських газетах та прийоми їх перекладу.

Мета роботи полягає у виявленні лексичних, стилістичних та прагматичних особливостей зображення українських подій в американських газетах «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост».

Мета дослідження передбачає вирішення таких завдань:

- визначити поняття функціонального стилю;
- охарактеризувати особливості стилю американських газет «Нью-

Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост»;

- навести основні прийоми перекладу політичної та військової лексики;
- встановити лексичні засоби зображення сучасних подій в Україні у газетах «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост»;
- виявити стилістичні засоби та прагматичний ефект статей, присвячених подіям в Україні;
- визначити прийоми перекладу політичної лексики та стилістичних одиниць у статтях згаданих американських газет.

Матеріалом дослідження слугували статті провідних американських газет «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост» періоду з липня по листопад 2022 року.

Методи дослідження включають контекстуальний аналіз лексики з метою встановлення значень лексичних одиниць, стилістичний аналіз мовних засобів для зображення військових подій в Україні, зіставний аналіз оригіналу і перекладу для визначення прийомів перекладу лексичних та стилістичних одиниць та елементи кількісного аналізу для встановлення частоти використання лексичних та стилістичних засобів.

Положення, що виносяться на захист:

1. Функціональний стиль – це суспільно усвідомлена та функціонально обумовлена, внутрішньо об'єднана сукупність прийомів вживання, поєднання та відбору засобів мовного спілкування у сфері тієї чи іншої суспільної, загальнонаціональної мови. Вчені виділяють чотири «функціональні мови»: розмовна, офіційно-ділова, наукова та поетична (тобто, художня). Згодом був виділений публіцистичний стиль як окремо функціонуючий, в результаті сформовано п'ять основних функціональних стилів. Вітчизняні та зарубіжні вчені, які займались вивченням функціонального стилю: Н.Д. Арутюнова, І.В. Арнольд, О.Ю. Дубенко, І.М. Кочан, О.О. Селіванова, В.В. Виноградов та інші.

2. Основні риси газетного стилю: газета є засобом інформації та засобом переконання, вона розрахована на масову і при цьому дуже

неоднорідну аудиторію, яку вона має утримати, змусити читати; із етимологічної точки зору газетний стиль характеризується наявністю міжнародних слів і схильність до інновацій, гри слів, каламбурів, які, проте, через деякий час можуть перетворюватися на штампи; газетний стиль виділяється наявністю суспільно-політичної лексики, логічністю, емоційністю; у ньому широко використовується, окрім нейтральної, висока, урочиста лексика та фразеологія, емоційно забарвлені слова, вживання коротких речень, бездієслівні фрази, риторичні питання, вигуки, повтори тощо; характерне використання оцінної лексики, яка володіє сильним емоційним й експресивним забарвленням.

3. Повідомлення в американських газетах «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост» написані в публіцистичному стилі з елементами формальності або ж неформальності, а подекуди спостерігається і їх злиття. Видання відрізняються серйозністю викладу інформації, великою кількістю наукової лексики, спеціальної термінології, елементами емоційного забарвлення та експресивної лексики та подекуди й особистим ставленням автора до теми, яка описується й зображується.

4. Основні лексичні засоби відображення військових подій в Україні у газетах «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост» полягають у присутності військово-політичної лексики та неологізмів, топонімічних назв лексичних одиниць.

5. Стилістичні засоби включають епітети та антитези у зображенні російської та української армії, риторичні питання у заголовках й градації. Прагматичний ефект статей у американській пресі включає емоційно - експресивну та оціночну лексику, а також чітко виражену позицію згаданих газет, що включають співчуття та підтримку українського народу й засудження російської агресії і Путіна.

6. Лексичні прийоми перекладу у магістерській роботі включають калькування, конкретизацію, синонімічний й описовий переклад. Стилістичні прийоми перекладу включають дослівний переклад епітетів й метафор, перестановку та контекстуальну заміну.

Наукова новизна роботи полягає у дослідженні лексичних та стилістичних засобів зображення військових подій в Україні з точки зору прагматичного ефекту.

Теоретичне значення магістерської роботи полягає у розробці принципів аналізу лексичних та стилістичних засобів висвітлення військових та політичних подій в Україні.

Практична цінність дослідження зумовлена можливістю використання результатів роботи під час практичних занять з практики перекладу англійської мови, практики перекладу суспільно-політичної літератури, лінгвістичного та літературознавчого аналізу тексту, стилістики англійської мови, порівняльної лексикології англійської та української мов.

Апробація роботи проводилась під час XIV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Foreign languages in Use: Academic and Professional Aspects», що мала місце у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, 16 березня 2022 року, у м. Хмельницькому та було опубліковано статтю «Прийоми передачі лексичних особливостей у перекладі статей про події в Україні (на основі статей Нью-Йорк Таймс, Вашингтон Пост)». Збірник тез доповідей за XIV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Foreign languages in Use: Academic and Professional Aspects», Хмельницький, 2022. С.45 – 47.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків і списку використаних джерел. Основний зміст дослідження викладено на 77 с. Повний обсяг дослідження – 84 с.

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та конкретні завдання дослідження, його наукову новизну, теоретичне значення та практичну цінність, визначено матеріал дослідження, джерела дослідження, його методи.

У **першому розділі** висвітлено теоретико-методологічну базу роботи та встановлено особливості функціонального стилю, зокрема публіцистичного. Відображено особливості згаданих американських газет, їх заголовків.

У **другому розділі** досліджуються військові та політичні події у статтях

американських газет «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост», аналізуються лексико-стилістичні та прагматичні особливості, основні прийоми їх перекладу.

У **Загальних висновках** підведено підсумки дослідження магістерської роботи.

Перелік використаних джерел нараховує 56 праць зарубіжних та вітчизняних вчених, 2 джерела довідкової літератури та 10 джерел ілюстративного матеріалу.

РОЗДІЛ 1. ГАЗЕТНИЙ СТИЛЬ ЯК РІЗНОВИД ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТИЛЮ ТА ЙОГО ОСНОВНІ РИСИ

1.1. Поняття функціонального стилю

Кожен стиль з'являється тоді, коли в суспільстві формуються умови для його генерування, коли мова досягає високого ступеня розвитку. На сучасному етапі розвитку мови та мовленнєвих систем все більше мовознавців-дослідників звертають увагу та пишуть статті й наукові роботи на тему «Поняття стилю». І це не здається дивним, адже все частіше мовці стикаються з проблемою правильного визначення поняття стилю. Визначення терміну «стиль» все більше ототожнюють з поняттям «дискурс», «жанр» тощо.

Стиль – одне з основних понять стилістики. Є різні підходи та різні визначення цього поняття в лінгвістичній літературі. Відповідно до першого підходу стиль описується як певна форма – твір мистецтва (наприклад, стиль віршів Т.Г. Шевченка). Другий підхід базується на розумінні стилю як індивідуального стилю письменника чи оратора [52, с. 5].

У сучасній лінгвістичній системі термін «стиль» нині вживається у значенні «функціональний стиль». І. Кочан зауважує, що «функціональний стиль є поєднанням елементів мови, які особливостями свого співвідношення (мотивованого екстралінгвально) позначають певний вид реалій мовної дійсності» [17, с. 50].

Дж. Ліч переглянув зміст стилю виходячи за межі художнього стилю, пропонуючи досліджувати не уривки і контексти певного тексту, а саме увесь текст як єдиний елемент із лінгвістичної точки зору. Лише так дослідник вбачав можливість аналізу стилю [47].

П. Сімпсон аналізуючи стиль через призму мовлення, зауважує, що «стилістика цікавиться мовою у формі текстів, які функціонують у контексті, і визнає, що висловлювання (як літературні, так і інші) створюються у певному часі, місці, культурному та когнітивному контексті. Такі параметри нерозривно пов'язані зі смислами, які породжуються текстом, і вказують на стиль» [55, с.

113].

О. Селіванова визначає стиль як «парадигматичну ознаку мовленнєвої системи; ситуативно зумовлений стереотипний спосіб здійснення вербальної комунікації як цілеспрямованої діяльності на підставі суспільно усвідомленого вибору мовних засобів і принципів їхньої інтеграції в мовленні» [58, с. 587]. Лінгвіст виділяє мовний, мовленнєвий та функціональний стилі. Останній кваліфікується нею як «суспільно усвідомлена сукупність прийомів уживання, відбору та сполучення мовленнєвих засобів, функціонально зумовлена соціально значимою сферою спілкування» [58, с. 587].

У науковому дискурсі переважає тлумачення функціонального стилю як «варіанту письмового тексту з більше або менше типізованими конститuentами, у якому відбір та комбінація мовних засобів зумовлені його комунікативною метою» [42, с. 38]. Не можна не згадати основоположника поняття стилю Ш. Баллі, зокрема його дослідження та наукова праця про експресивні й емоційні засоби мови, які здатні виражати почуття людей через емоційно забарвлену лексику. Про поняття стилю також писала І. В. Арнольд [2]. Дослідниця свідомо опрацювала стиль текстів, розглядаючи його як єдину впорядковану форму.

Коли йдеться про функціональний стиль, варто зауважити, що це лінгвістичне явище має історичний та соціальний характер. Саме поняття функціонального стилю зароджувалося у другій половині ХХ століття. Цьому сприяли певні зміни та поділ у суспільстві, розшарування культурних умов, що призвели до змін використання мови. Саме цей період послужив відправною точкою для формування функціональних стилів.

«Принцип формування функціональних стилів має пряму залежність від мети та характеру висловлювання, типових для певної функціональної сфери (публіцистичної, художньої, розмовної тощо). Також вибір стилю залежить від ситуації виникнення комунікації та інших екстралінгвістичних факторів» [23, с. 38].

Наукове вивчення функціонального стилю почалося набагато раніше. Учасники Празького лінгвістичного гуртка, що сформувався ще в 1926 році,

вперше намагалися виділити основні й загальноприйняті функціональні стилі та дати визначення самого поняття. На основі вивчення художніх текстів їм уперше вдалося виділити чотири «функціональні мови»: розмовна, офіційно-ділова, наукова та поетична (художня) [13, с. 15]. Згодом був виділений публіцистичний стиль як окремо функціонуючий, в результаті сформовано п'ять основних функціональних стилів [3, с. 186]. Тут варто навести коротку характеристику кожного з них далі.

Упродовж тривалого часу лінгвісти намагалися дати точне визначення такому поняттю як функціональний стиль. Однак, лише в середині ХХ століття, зокрема в 1955 році, видатному лінгвісту В. В. Виноградову вдалося сформулювати визначення, на якому базуються різні тлумачення поняття «стиль».

На той час функціональний стиль трактувався як суспільно усвідомлена та функціонально обумовлена, внутрішньо об'єднана сукупність прийомів вживання, відбору та поєднання засобів мовного спілкування у сфері тієї чи іншої суспільної, загальнонаціональної мови, співвідносна з іншими такими ж способами вираження, які служать для інших цілей, а також виконують інші функції у мовній суспільній практиці народу.

Розмовний стиль свого часу досліджували Г. Левченко, Л. Коробчинська, А. Бурячок, А. Лагутіна та інші. Цей стиль служить безпосередньо для передачі та обміну інформацією, яка стосується вирішення побутових завдань та не вимагає офіційної обстановки. Насамперед, розмовному стилю властива проста лексика, яка містить у собі емоційність, експресивність та логічне насичення. Найпопулярніший жанр цього стилю – діалог. У цьому стилі допустимо використання повторів, неповних речень й вступних слів.

На сусідній вулиці автобус знову зупинився. Зайшла старенька.

– Сідайте бабуню, – підвелася тітонька.

– Дякую, сказала бабуся й полегшено зітхнувши сіла.

А Сергійкові стало приємно, ніби він поступився бабусі місцем (За С. Струтинським) [5, с. 116].

Цей стиль обслуговує побутову сферу та усно-розмовну мову.

– Wanna go get a drink?

– *Nah, I'm good* [59].

Його вирізняє спонтанність, нестандартизованість, а також супровід невербальними знаками. Лексика цього стилю може бути як емоційною, так і нейтральною. На морфологічному рівні переважають дієслова, на синтаксичному – прості неповні речення.

Офіційно-діловий стиль. Цей стиль мови досліджували Г. Кузнецова, А. Парахневич, І. Полюк, Л. Бондар та інші. Стиль використовується для передачі інформації в умовах офіційної обстановки (законодавча, адміністративно-правова діяльність, діловодство). Із його допомогою складаються нормативно-правові акти, закони, постанови, розписки тощо.

З моменту «революції гідності» та здійснення російської агресії проти України в 2014 році Сполучене Королівство активно виступило на підтримку нашої держави. Британія ініціювала та підтримала міжнародні санкції проти Росії за агресію в Україні та окупацію АР Крим, у тому числі виключення РФ з Групи восьми. Велика Британія продовжує надавати активне сприяння Україні у захисті національного суверенітету та територіальної цілісності на майданчиках таких міжнародних організацій як ООН, ОБСЄ, НАТО, РЄ, ЄС, ЮНЕСКО. Після виходу з ЄС у січні 2020 року, Велика Британія розпочала розробку власної санкційної політики, спираючись на досвід тісної співпраці з іншими партнерами щодо європейських пакетів санкцій проти Росії впродовж останніх шести років [30].

Для офіційно-ділового стилю характерна низка особливостей, які роблять його відмінним від інших стилів мови, а саме: імперативність, точність (заборонено використання двох й більше тлумачень), відсутність емоційного забарвлення, сувора текстова композиція.

Operation ORBITAL is the United Kingdom's training mission to Ukraine, established following the illegal annexation of Crimea by Russia, in a demonstration of UK's unwavering support to Ukraine.

British instructors have a great experience of participation in military operations in Iraq and Afghanistan, and train Ukrainian soldiers in full correspondence to the modern NATO standards.

Main goal of the operation is to prepare members of Ukrainian Armed Forces to combat in different conditions, as well as to bring our military units into compliance of NATO member-states' standards [31].

«Характерними особливостями спеціальних текстів офіційно-ділового стилю є їх інформативність, логічність (чітка послідовність, чіткий зв'язок між головною ідеєю та деталями), точність та об'єктивність, ясність та зрозумілість. Тексти, які належать до цього стилю, можуть володіти вказаними рисами в більшій або ж меншій ступені. В області лексичного розбору передбачається використання термінології та спеціальної лексики. Окрім термінів в інформативному тексті присутні також загальнонаукові та загальноповсякденні слова, які визначають специфіку даного стилю» [18, с. 131].

За синтаксичною структурою інформаційні тексти характеризуються своєю конструктивною складністю. Вони багаті на прислівники, інфінітивні речення та інші буквальні конструкції, які іноді ускладнюють розуміння тексту і ставлять перед перекладачем додаткові завдання. У дієсловах переважає теперішній час, складні речення зустрічаються набагато частіше від складнопідрядних, поширені різноманітні логічні й зрозумілі зв'язки.

Науковий стиль. Основна функція цього стилю полягає у передачі та поширенні наукової інформації, і навіть доказуванні її достовірності (А. Медведєв, Н. Зелінська, Ж. Колоїз). Основними рисами наукового стилю є вживання загальнонаукових термінів, абстрактної лексики, опис будь-яких відкриттів. У стилі переважають короткі предметні іменники.

The most common reasons given were that computers made writing «easier», facilitated the correction of spelling and punctuation mistakes, were «modern», «useful», «interesting», and «faster» than writing by hand. This corroborates conclusions from other researchers, who report that CMC in the second language classroom facilitates general communication and the revision process...[48, с. 43].

Найчастіше науковий стиль зустрічається у статтях, науково-дослідних роботах, шкільних творах, монографіях та навчальній літературі:

Він одним із перших поставив перед мовознавством завдання дати визначення перекладові (для усіх його різновидів) в широкому масштабі. Він

першим підняв чисто прикладне завдання перекладу тексту із однієї мови іншою до рангу глибокої мовознавчої проблеми [6, с. 10].

Публіцистичний стиль. Публіцистичний стиль мови виступає у ролі інструменту для впливу, найчастіше – ідеологічного, на широку публіку за допомогою засобів масової інформації та ораторських виступів. На цьому наголошують Г. Городиловська, О. Клещова, Л. Мацько, С. Єрмоленко та інші. Від інших мовних стилістик, як наголошують цей стиль відрізняється властивою тільки йому підвищеною емоційністю та вживанням суспільно-політичної лексики.

Публіцистичний стиль прагне простоти і доступності, тому речення в ньому невеликі за обсягом, мають просту схему, замість дієприслівникових зворотів використовуються складнопідрядні речення.

Своєрідність інформаційно-змістовної функції, яку виконує публіцистичний стиль, полягає в тому, що, по-перше, інформація в цій сфері суспільних відносин адресується не вузькому колу фахівців, як, наприклад, у сфері науки, а широким масам, усім носіям мови; по-друге, тут необхідна швидкість передачі інформації, що не є необхідним, наприклад, в офіційно-діловому стилі (публіцистика, як правило, присвячена «проблемам дня»).

Публіцистичний стиль використовується в різних жанрах (передова стаття, репортаж та ін.) періодичного друку та в засобах масової інформації, у суспільно-політичній літературі, агітаційно-пропагандистських виступах (на мітингах та зборах) тощо, отже, реалізується і в письмовій, та в усній формах: *Як Ви оцінюєте «турборежим» прийняття рішень у парламенті з приходом Зе-команди до влади? [68].*

The state health department has warned that tap water is not even safe to brush teeth with or give to pets. Jackson residents have previously been advised to boil all water before drinking for the last month [65].

У сучасній філології існує певна полеміка щодо виділення газетно-публіцистичного стилю. Одні лінгвісти вважають його самостійним функціональним стилем, який володіє певним соціальним призначенням, комбінацією мовних функцій, стилем, котрий має головну мету – повідомлення,

заклик, переконання (вплив) (М. Михайленко, О. Пономарів). Інші (В. Зайцева, О. Стишов) також виділяють газетний стиль та вказують його основні функції: інформативна, аналітична, пропагандистська, організаторська та розважальна.

«Художній стиль є засобом створення художньої літератури, мовою прозових творів»[34]. Із його допомогою автор впливає на читача, керує його почуттями. Художньому стилю властиве багатство лексики, образність та емоційність. Можливе також змішування решти стилів. Художній стиль виконує естетичну функцію, у цьому полягає його головна відмінність від розмовного та публіцистичного стилів.

Художній стиль, або так звана белетристика, має найширший діапазон засобів комунікації:

Пройшов ще один місяць. Вже закінчувався вересень. [...] Змінилося дещо і на круглій площадці: сонячного годинника там більше не було, від учора на його місці лежала біла мармурова плита, а на ній викарбувані лише слова «Еффі Бріст» і під ними хрест [45, с. 239].

Maybe God has a bigger plan for me than I had for myself. Like this journey never ends. Like you were sent to me because I'm sick. To help me through all this. You're my angel[43, с. 640].

Цей стиль не лише має свій власний стиль викладу, а й акумулює та поєднує риси всіх інших стилів, в ньому можна зустріти елементи як наукового, так і публіцистичного, офіційно-ділового і газетного стилів.

Існує ще один підхід до визначення функціонального стилю. «Його сучасні лінгвісти і дослідники (Н. Іщенко, Л. Мацько та інші) вважають вираженням відношень між планом змісту і планом вираження. Це вираження обов'язково має мету, адресата і свої жанри» [14, с. 68].

«Окрім п'яти загально визнаних стилів Н. Бабич, Н. Дзюбишина-Мельник, В. Задорожний виокремлює також конфесійний (релігійний) стиль; П. Дудик і О. Пономарьов – епістолярний і конфесійний; Ю. Арешенков, Д. Баранник – інформаційний стиль» [32, с. 270].

Виділенню нового функціонального стилю сприяє безліч факторів, які стосуються структурних і стильових змін мови. Формування стилю пов'язане з

появою нових комунікативних завдань, які по-новому організують мову виконання нової мети в нових умовах та у новій сфері спілкування. Отже, можна дійти висновку про те, що суспільство, яке постійно розвивається, та зміни літературної мови є основними умовами виникнення нових стилів.

Функціональний стиль, узагальнюючи тлумачення поняття в науковому дискурсі:

- є історично та певною мірою соціально зумовленою категорією;
- вирізняється в мовній системі на основі комплексу стилеформуєчих факторів, який складається з екстралінгвістичних факторів (соціальна, мовнодіяльна сфери, провідний тип мислення і діяльності в цій сфері, форма суспільного пізнання, комплекс специфічних комунікативних функцій, типовий статус адресанта і адресата, ступінь підготовленості мовлення, провідний тип атмосфери спілкування та його жанри) і змістовно-лінгвістичних факторів (зміст, стильові характеристики та мовні ознаки);
- характеризується певною сукупністю мовних засобів, частина з яких повторюється в інших стилях, але конкретне поєднання їх відрізняє один стиль від другого, що вказує на мовленнєву системність функціонального стилю;
- процес інтеграції та взаємодії функціонального стилю не порушує специфіку будь-якого стилю, і діє в діалектичній єдності з процесом його поглиблення диференціації;
- позбавлений жорстких меж, стійкий лише в своєму ядрі (центрі) і водночас «рухливий на периферії», що зумовлено специфічним характером його стійкості;
- не є монолітною одиницею, оскільки володіє розгорнутою внутрішньостильовою парадигмою, яка допускає подальшу дивергенцію на підстили та жанрові групи.

Як відомо, ХХ століття стало століттям розвитку технологій та науки. Результатом цієї технологічної революції стало активне поширення використання комп'ютерів та глобальної мережі Інтернет. Сучасна людина не може уявити своє життя без цієї сфери, яка з кожним днем стає життєво важливою та невід'ємною складовою повсякденності. У результаті виникли

нові професії, які пов'язані з переробкою інформації у глобальному інформаційному просторі, дистанційні форми навчання, соціальні мережі, електронні книги та інше. Все це має відображення у повсякденному мовленні людей, основною метою яких є здійснення ефективної комунікації.

Таким чином, у суспільстві сформувався певний комплекс зовнішніх екстралінгвістичних стилеутворюючих факторів. Сукупність цих факторів призвела до формування нового функціонального стилю, який отримав умовну назву Інтернет-стилю.

«Це – підмова користувачів комп'ютерів і гаджетів, яку найчастіше відносять до молодіжного жаргону та вивчають у рамках саме цієї підмови» [7, с. 370]. До Інтернет-стилю відносять не лише мову «всесвітньої павутини» та інших глобальних комп'ютерних мереж, а також текстових повідомлень, переданих мобільними пристроями. А. Глухова, О. Тищенко, В. Руденко та інші дослідники у своїх напрацюваннях виокремили норми та функціональні особливості стилю, наголошуючи на мовному аспекті віртуальної комунікації.

Варто виділити характерні стильові риси Інтернет-стилю, до яких відносять:

- безособовість,
- стислість,
- емоційність,
- логічність,
- оперативність,
- поєднання мовних та графічних засобів (наприклад, використання смайлів).

Мовний аспект віртуальної комунікації притаманний багатьом сферам, які присутні (розвиваються) в мережі Інтернет. Наприклад, молодіжні жаргонізми, які належать до сфери музики, містять:

- назви різних музичних стилів (*попса* – поп-музика);
- композицій (*свіжак* – свіжа, нова музика, *реліз* – вийшла в продаж композиція, *трек* – музична композиція, *плейлист* – список музичних композицій).

Популярні також іншомовні запозичені слова, які на українську мову не перекладені, а вживаються іноді перекручено:

лаптоп – ноутбук;

крейзі – божевільний;

прайсовий – дорогий, дороговартісний;

бест, бестовий – кращий;

лав сторі – любовна історія та ін.

Необхідно наголосити, що специфічні можливості Інтернет-комунікації, такі як оперативність, фактична відсутність безпосереднього сприйняття партнера / опонента, анонімність і часто самопрезентація тільки через текст, ускладненість емоційного наповнення повідомлень, все це дозволяє створювати особливий простір для спілкування та можливості для соціалізуючого впливу на особистість.

Відомо, різні рівні мови неоднаково пов'язані з екстралінгвістичними явищами. Стиль у порівнянні з іншими аспектами мови особливо тісно та глибоко пов'язаний з екстралінгвістикою. Це й зрозуміло: явище стилю формується внаслідок функціонування мови у конкретному висловлюванні під впливом екстралінгвістичних факторів. Категорія стилю не може бути зрозуміла і пояснена, взагалі не може існувати поза екстралінгвістичною, оскільки явище функціонування мови та всі стилістичні зміни мови здійснюються не поза місцем, часом і самими учасниками спілкування. Усе це, разом узятє, неодмінно відображається у живому спілкуванні, неодмінно позначається на характері мови, на забарвленнях мовних одиниць і взаємозв'язках елементів висловлювання.

Отже, можна узагальнити, що стиль – явище, яке тісно пов'язане з екстралінгвістичним контекстом, точніше, обумовлене цим екстралінгвістичним фактором, поза яким стиль не може бути зрозумілий і оцінений. Стиль – явище, яке може бути зрозуміле лише при розумінні цілей, завдань, ситуації та сфери спілкування і самого змісту висловлювання. Насамперед функціональні стилі співвідносяться зі сферою спілкування, що відповідає певному виду діяльності. Сам вид діяльності має бути

співвіднесений з конкретною формою суспільної свідомості – наукою, правом, політикою, мистецтвом, – відповідно до яких і виділяються функціональні стилі: науковий, офіційно-діловий, публіцистичний, художній. Опираючись на погляди сучасних учених, можна узагальнити, що поняття функціонального стилю вкрай нестабільне, оскільки воно піддається постійним змінам у процесі розвитку суспільства.

1.2. Характеристика газетного стилю

Специфіка газети як суспільного явища та взагалі специфіка масової комунікації об'єктивно призводять до необхідності визнання газетного стилю як одного із функціональних стилів. Соціальна ситуація спілкування для газети дуже специфічна. Газета – засіб інформації та засіб переконання. Вона розрахована на масову і при цьому дуже неоднорідну аудиторію, яку вона має утримати, змусити читати. Газету зазвичай читають в умовах, коли зосередитися досить важко. Звідси й необхідність так організувати газетну інформацію, щоб передати її швидко, стисло, повідомити основне, навіть якщо замітка не буде дочитана до кінця, і справити на читача певний емоційний вплив.

При кількісно-якісній характеристиці газетної лексики підкреслюється досить великий відсоток власних назв і високий відсоток числівників. Із етимологічної точки зору газетно-публіцистичний стиль характеризує наявність міжнародних слів і схильність до інновацій, гри слів, каламбурів, які, проте, через деякий час можуть перетворюватися на штампи.

«Газета відрізняється суттєвою своєрідністю умов мовної творчості: вона створюється в найкоротші терміни, що часом не дозволяє довести до ідеалу обробку мовного матеріалу. Водночас вона створюється не однією особою, а когортою кореспондентів, які готують свої матеріали часто у відриві один від одного» [9, с. 42].

У результаті майже неминуче виникають мовні стандарти. Однією з важливих причин їх породження в, а іноді – й газетних штампів, є прагнення до

експресивності висловлювання. Пошуки методів експресивності в особливих умовах «газетної творчості» викликають швидкий перехід експресії до стандарту, коли навіть зворот, вдалий з погляду критеріїв виразності, будучи підхопленим численними кореспондентами різних газет, дуже швидко, на очах читачів, «стирається», перетворюючись на штамп.

Газетний стиль характеризується наявністю суспільно-політичної лексики (*пропагандисти, орки, митний безвіз, without discussion, to make their point*), логічністю («*Агробізнес під час війни: як побудувати ефективну діяльність та на що звернути увагу*» [1]), емоційністю («*Стало відомо, де й коли відбудеться прощання з Русланою Писанкою в Україні*» [35]).

У ньому широко використовується, окрім нейтральної, висока, урочиста лексика та фразеологія, емоційно забарвлені слова, вживання коротких речень, бездієслівні фрази, риторичні питання, вигуки, повтори тощо. На мовних особливостях цього стилю позначається широта тематики: виникає необхідність включення спеціальної лексики, яка потребує пояснень. З іншого боку, низка тем знаходиться в центрі суспільної уваги, і лексика, яка відноситься до цих тем, набуває публіцистичного забарвлення. Серед таких тем слід виділити політику, економіку, освіту, охорону здоров'я, криміналістику, тема війни.

Для газетного стилю характерне використання оцінної лексики, яка володіє сильним емоційним й експресивним забарвленням (енергійний старт, тверда позиція, найважча криза). Цей стиль використовується у сфері політико-ідеологічних, суспільних та культурних відносин. «Інформація призначена не для вузького кола фахівців, а для широких верств суспільства, причому дія спрямована як на розум, так і почуття адресата. Книжковий характер мови газетного стилю визначається тим, що він виражає цілісну інформацію, заздалегідь продуману та організовану» [20].

«Експресивна функція газети, обумовлена її впливовою спрямованістю на адресата, що викликає насамперед відкриту оціночність висловлювання. Останнє особливо гостро проявляється у полеміці, у критичній оцінці протилежних думок, у різних оцінках нашої дійсності» [53, с. 61].

Експресивні засоби оцінки, на відміну від прямих-клішованих, націлені на глибину сприйняття і тому вимагають більшої читацької активності, співтворчості. Читачеві самому надається можливість «вивести» оцінку. Варто зауважити, що загальна методологічна мета сучасної газети полягає у прагненні закликати читача до спільних роздумів. Тенденція до антропоцентричності призводить до певної діалектики функцій мови у газеті: функція повідомлення починає конкурувати із функцією спілкування.

«У газеті зустрічаються практично всі фігури мови, однак значною мірою переважають чотири групи:

– питання різних типів («*Ви розмістили оголошення, що чекаєте на людей із країв, де тривають воєнні дії? А зараз вам хтось допомагає?*»); доволі часто заголовки виступають у ролі питання («*What are special masters? Why are they appointed? Here is a closer look*»);

– повтори, створювані засобами різних мовних рівнів («*Він назвав поведінку організації такою, яка «створює фальшивий баланс між злочинцем і жертвою, між країною, яка тисячами знищує цивільне населення і цілі міста, і країною, яка відчайдушно захищається, рятуючи свій народ і цілий континент від цієї навали*»);

– аплікації («*На запитання, чи вільне його серце, він відповів: «Воно зайняте Києвом. Як тебе не любити, Києве мій?»*; «*A Sports Media Empire Runs on «Good Vibes Only*»);

– структурно-графічні виділення (виділення в окремий блок коротких інформаційних повідомлень, виділення початку або закінчення текстів тощо)» [31, с. 114].

Виклад не повинен вимагати від читачів попередньої підготовки, залежність від контексту має бути мінімальною. Водночас поряд із звичайною, постійною тематикою, в газеті з'являється практично будь-яка тематика. Потім ці нові ситуації та аргументи теж починають повторюватися. Ця повторюваність, а також і той факт, що журналіст зазвичай не має часу на ретельну обробку матеріалу, призводить до частого використання штампів. Усе це створює своєрідність стилістичних чинників газетного тексту.

Не варто забувати, що публіцистичний стиль притаманний виступам і промовам. Газетний стиль насамперед має інформативний характер. У газетно-публіцистичному стилі переконати означає емоційно впливати на читача чи слухача, тому автору необхідно висловити своє ставлення до інформації, яка повідомляється.

Для газетного стилю також властиве прагнення до суворості та інформативності, тобто до стандарту висловлювання. І це вже починаючи із заголовка. Розглянемо приклади з «Нью-Йорк Таймс»:

«Ukraine Ships Grain at Last. It Will Take Far More to Slow Global Hunger» [66].

«Ukraine Is Only One Small Part of Putin's Plans» [65].

У заголовках немає нічого зайвого. Вони стислі, проте їх зміст відображає важливість та масштабність теми викладу: зерно – уповільнення глобального голоду; Путін – Україна – війна – подальша загроза.

Варто зауважити, що сучасні події в Україні, спричинені військовими діями Російської Федерації на теренах держави, прикували до себе увагу міжнародної спільноти. Тому сьогодні Україна нині часто на перших шпальтах закордонної преси. І не лише через війну проти України, а й про економічні та продовольчі наслідки для інших країн через агресивну політику і дії Росії.

Найактуальніші публікації про Україну в топовій іноземній пресі визначають найбільш показові інформаційні тренди, які здатні вплинути на рішення іноземних урядів і великих світових компаній щодо України, а також позицію цих урядів і корпорацій, яка може подаватися між рядків найрейтинговіших видань.

«Сучасне розмаїття інформаційних каналів збільшило шум на одиницю сприйняття. Тому поряд із втратою монополії преса отримала й іншу проблему – знецінення повідомлення як такого» [38, с. 11]. Повідомлень багато, автор кожного намагається виділитися, тож значимість повідомлення формується за рахунок гнучкості й оперативності, а не глибини змісту. Це, в свою чергу, підриває довіру не тільки до преси, але й до інформаційного простору загалом.

Ще одна з ключових проблем друкованої преси – розповсюдження, точніше, оперативність доставки повідомлень до читачів. Інформація вживається потоком, а не випусками, тому періодичність преси є одним із чинників її зникнення. Розділяти потік на паперові та будь-які інші дискретні випуски стає безглуздом і з точки зору споживання, і з точки зору бізнесу. Старий і новий способи доставки інформації не тільки розрізняються швидкістю, але й створюють різні споживчі властивості.

Вітчизняні друковані засоби масової інформації нині розвиваються в умовах постійної ринкової трансформації: періодичні видання поступово виходять з-під опіки держави, змінюються їхні структура, форми власності, способи і прийоми господарювання. Редакції друкованих видань намагаються вести діяльність на рекламному й інформаційному ринках, вступаючи у конкурентну боротьбу одна з одною і з іншими видами медіа.

«Статті та публіцистика можуть бути більшою чи меншою мірою наближатися то до наукового, то до художнього тексту й мати відповідний набір функцій. Утім, правильніше сказати, що естетична та контактовстановлююча функція виконуються головним чином графічними засобами: шрифтами, заголовками, які повинні кидатися в очі та залучати до себе увагу навіть здалеку, розподілом на колонки та розподілом однієї статті на різні сторінки, що збільшує шанс кожної статті привернути увагу читача особливими заголовками» [19, с. 59].

Отже, соціальна ситуація спілкування для газетного стилю досить специфічна. Газета – засіб масової інформації та переконання. Вона розрахована на масову і тому досить неоднорідну аудиторію, яку вона має утримати, змусити себе прочитати. При цьому, головну роль у приверненні уваги та подачі інформації в газеті виконує газетний заголовок. Він є першим об'єктом, на який звертає увагу читач, тому дуже важливо, щоб заголовок був грамотно сформульованим, особливо якщо йдеться про переклад заголовка англomовної преси українською мовою. Інформативний текст у статтях є громадським документом, тобто інформація, що подається, доводиться до відома громадськості і вважається такою, яка повинна б бути написана на

теми, котрі загалом цікавлять громадськість. У цілому газетні статті типово стосуються політичних, соціально-культурних, фінансово-економічних, екологічних та інших проблем.

1.3. Опис стилю провідних сучасних американських газет

Нині Сполучені Штати Америки займають чільне місце в інформаційній сфері. Картина американських засобів масової інформації дуже різноманітна. Проте у них можна виокремити ряд загальних характерних ознак. Сучасна американська преса як друкована, так і електронна – це насамперед бізнес і має суто комерційний характер. «У країні немає державних ЗМІ, за винятком тих, які мовлять лише на іноземні держави, як-от радіостанції «Голос Америки» або «Радіо Марті», телестанція «Телебачення Марті» [50, с. 31].

Формально діяльність преси фактично не регулюється. Усі видання приватні. Для відкриття газети немає потреби отримувати ліцензію від будь-якого державного органу. Достатньо мати бажання та гроші. При цьому де-факто немає й цензури. Зрозуміло, що є секретні матеріали, пов'язані з питаннями національної безпеки, але загалом закон про вільний допуск до інформації дозволяє журналістам отримувати інформацію, яка в іншій країні вважалася б недоступною.

У США немає спеціального закону про пресу. Відносини з друком регулюються на основі першої поправки до конституції США, яка передбачає його свободу. Водночас існують фактори, які можуть обмежувати цю свободу. Серед них можна назвати самоцензуру, особливо – корпоративну, вимоги ринку, вплив та натиск на журналістів з боку власників, видавців ЗМІ. Фактична цензура може здійснюватися у кабінеті головного редактора газети чи журналу.

Загалом, окрім загальнодержавних тенденцій, американським газетам притаманний певний стиль публікацій. Дедалі більше посилюється зв'язок американських газет з Інтернетом. Як це нині притаманно друкованим ЗМІ в цифрову епоху, практично всі основні газети США мають у мережі свої сайти.

Вони видаються як у паперовому, так і в електронному вигляді, оскільки власники вважають, що це сприяє їх популяризації. Кількість відвідувань сайтів провідних газет зазвичай набагато перевищує фактичний тираж. При цьому тиражі помітно падають. А деякі газети взагалі перейшли на видання мише в Інтернеті.

«Нью-Йорк Таймс» – це не просто газета, як наголошують її видавці у рекламній брошурі, а сукупність публікацій. Це не просто інформаційні смуги, в яких повідомляється про міжнародні та внутрішні події, а також про новини культурного та міського життя. Це – й спеціалізовані журнали всередині газети, щоденні та щотижневі репортажі про ділову активність та фінанси, добірки критичних висловлювань та думок. Газета публікує щоденні та щотижневі тематичні розділи, такі як «Міський репортаж», «Діловий день», «Наука» «Світ за тиждень». У газеті всього налічується приблизно 18 тематичних секцій, які об'єднуються за трьома основними напрямками: «Новини», «Думка» та «Фючерс» [44, с. 47].

У редакції працюють 350 журналістів та 40 фотографів. Співробітники тримають на столах словниковий та стилістичний довідники. Там перелічені репортерські заборони. Не можна, наприклад, журналістам допускати грубості в дописах.

«Однак для «Нью-Йорк Таймс» важливо не лише (і не стільки) подати інформацію в найпривабливішому для читачів вигляді, скільки зберегти свою репутацію респектабельного видання, газети, здатної змінити погляди людей, суспільства і, можливо, їхню картину світу» [62].

Ще одна всесвітньо відома американська газета – столична «Вашингтон Пост» стверджує у своєму проспекті, що вона керується правилами, які встановив ще у 30-х роках минулого століття тодішній власник видання Юджин Мейер, котрий згодом став першим президентом Світового банку реконструкції та розвитку. «Правила, зокрема, вказують, що газета повинна служити інтересам читачів та суспільства загалом, а не особистим інтересам власника; повинна відображати головні події в країні і за її межами; писати правду, наскільки її можна встановити; дотримуватися норм пристойності у

публікаціях» [51, с. 1308].

Американські друковані газети мають розділи (*sections*), тематичні рубрики (*parts*) та службові рубрики (*columns*), які представлені жанровими рубриками (наприклад, есе (*essay*), лист читача (*letters to the editors*), скетч (*sketch*), тощо), регіональними (*the district, the region, college football notes, etc.*), а також вказівками на джерело інформації (*federal insider, @PKCapitol, political insider, etc.*).

Варто зауважити, що жанрові рубрики друкованих видань не завжди легко впізнавані, тому вимагають уточнення на офіційному сайті газети, де подається їхня детальна характеристика (наприклад, «*The fact checker*» [62] характеризується як рубрика, в якій дається об'єктивний аналіз висловлювань політиків, що дозволяє віднести тексти до аналітичних матеріалів). До більшості текстів додана позначка, що визначає жанр тексту (*analysis, perspective, review, etc.*).

Для провідних сучасних американських газет та журналів притаманний формальний та неформальний стиль викладу повідомлення. Наприклад, розглянемо уривок публікації в журналі «Тайм» про нове явище в автомобільному світі («*Three things to know about self-driving cars*»):

They're here. Last fall, Tesla motors pushed a software update to its vehicles around the world. The new code coordinated sensors, cameras, GPS, and controls already onboard the cars to allow for so-called autonomous driving – albeit with humans in the driver's seat ready to take over if needed. Within weeks, a crew of rally drivers climbed into a Model S in Los Angeles and sped to New York City in just over two days, the car steering itself 96% of the way. Other stoked nondrivers have posted videos of themselves reading books, brushing their teeth and otherwise ignoring the road as their cars zoomed along. Tesla founder Elon Musk predicts that his electric cars will be entirely self-driving (even docking themselves at robotic charging station) within three years [62].

Загалом стаття містить архаїзм *albeit* (*although*) – хоча, що вказує на формальний стиль мовлення. Проте, враховуючи загальну стилістичну направленість публікації, у цьому тексті це слово може бути використано як

додаткова окраска, яка надає більшої офіційності викладу, замість буденного *although*. Водночас фразові дієслова *to take over (adopt)* – *прийняти, взяти на себе*, *zoomed along (drove along)* – *їхали вперед* є елементами неформального стилю викладу повідомлення.

У цілому текст написаний в нейтральному стилі. Виклад тексту помірно як офіційний, так і неформальний, тобто для загального ознайомлення. На це вказує суворість і логічність побудови, складних речень.

Отже, варто зауважити, що всі повідомлення в американській пресі написані в публіцистичному стилі з елементами формальності або неформальності, а подекуди спостерігається і їх злиття. Із одного боку газетний стиль передбачає визначений набір правил, якими повинні користуватися автори при написанні статті, а з другого – він є доволі вільним, і кожен автор пише свої публікації по-своєму. Однак такі видання як «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост» відрізняються серйозністю викладу інформаційних повідомлень, великою кількістю наукової лексики, спеціальної термінології, елементами емоційного забарвлення та інколи й особистим ставлення автора до теми, яка описується. А особливості вибору мовних засобів – переважно особисті вподобання автора.

1.4. Структура та семантика заголовків провідних американських газет

Як уже розглядалося вище, заголовок є першим сигналом, фактором, що спонукає читати газету або відкласти її. Заголовок – обличчя усієї газети, він впливає на популярність видання. У загальному сенсі заголовок означає вплив: у соціальному плані – це формування громадської думки, у культурному – вироблення та закріплення історично визначених культурних норм і стереотипів, у комунікативному – створення та підтримання довіри до читача, у когнітивно-психологічному – формування індивідуальної картини світу в єдності її раціональних та емоційних компонентів.

Заголовки газетних статей у США через особливості розвитку преси

мають яскраву стилістичну варіативність, що водночас зумовлює труднощі при їхньому перекладі. Заголовок в американських газетах відіграє дуже важливу роль, тому що його основним завданням є залучення уваги читача і лише потім – повідомлення читачеві короткого змісту статті.

Унаслідок такої цілеспрямованості, американська преса має особливий стиль газетного заголовка, специфікою якого є особлива експресивність лексичних засобів. Заголовки, як правило, передаються максимально стислими, гранично лаконічними фразами, у яких усі семантично другорядні елементи опускаються.

Водночас, щоб забезпечити максимальну зрозумілість, у заголовках використовується загальноживана лексика.

Для найбільш адекватного відображення свого бачення світу та описуваної ситуації автор статті зазвичай використовує стилістичні прийоми, тобто суб'єктивно-лінгвістичний особливий метод текстової організації. Стилiстичні прийоми посилюють прагматичну дію тексту на читача. У поєднанні із тропами і фігурами вони відбивають специфічну організацію вербальних засобів для надання тексту виразності.

Стилiстичні засоби газетного стилю в основному будуються на парадигматичних зв'язках з тієї причини, що вони основані на асоціаціях, обраних автором слів та виразів і з іншими близькими їм за значенням і тому потенційно можливими, але не поданими в тексті словами щодо яких їм надано перевагу.

Багато американських газетних заголовків у короткій спресованій формі відображають сутність подій, які нині відбуваються. Для цього в заголовку використовуються всі відомі лексичні та синтаксичні засоби виразності. Можуть виникати експресивні заголовки, створені на основі переносного значення слів, метафор, синонімів та антонімів. У заголовку можуть використовуватися прислів'я, приказки, фразеологізми, назви відомих пісень, кінофільмів, п'єс, цитати із відомих творів, розмовні елементи, фонетичні і морфологічні засоби виразності.

Проте газетний заголовок в американській пресі завжди відображає

релевантний компонент газетної інформації. Його основна мета – залучити увагу читача до найбільш важливої та цікавої частини повідомлення: заголовок не розкриває до кінця зміст статті, водночас стимулює читача ознайомитися із запропонованим матеріалом. Таким чином, щоб виконати своє основне призначення, тобто зацікавити і навіть заінтригувати читача, заголовок в американських виданнях максимально «яскравий» і переважно запам'ятовується.

Американські газети рясніють такими скороченнями, як:

Gov. – *Governor* (губернатор);

D. A. – *District Attorney* (окружний прокурор);

Sen. – *Senator* (сенатор);

Rep. – *Representative* (член палати представників).

Це – неповний перелік найтипівіших скорочень назв партій, організацій та посад, що зустрічаються у провідних американських газетах. У зв'язку з останнім скороченням слід зауважити, що часто неправильно розшифровують його як *Republican* і в перекладі пишуть *республіканець*, тоді як партійна приналежність членів американського конгресу позначається відповідно скороченнями R і D, які ставляться у дужках після прізвища того чи іншого політичного діяча разом із скороченою назвою штату, від якого він був обраний до конгресу. Так, скорочення *Rep. Brown (R-Mo.)* слід перекладати: *член палати представників Браун, республіканець від штату Міссурі*.

У заголовках американських газет, окрім скорочених назв внутрішньодержавних організацій, дуже часто використовуються також скорочені назви міжнародних організацій, таких, наприклад, як

U.N. – *United Nations* (Об'єднані Нації / ООН);

ECM – *European Common Market* (Європейський спільний ринок);

NATO – *North Atlantic Treaty Organization* (Організація Північноатлантичного договору);

WFTU – *World Federation of Trade Unions* (Всесвітня федерація профспілок);

WFDY – *World Federation of Democratic Youth* (Всесвітня федерація

демократичної молоді);

SEATO – *South East Asia Treaty Organization* (Організація Договору Південно-Східної Азії);

CENTO – *Central Treaty Organization* (Організація Центрального договору) та інші.

Особливістю лексики заголовків американських газет є не лише частота її вживання, а й універсальний характер її семантики. Наприклад, слово *pact* у заголовку може означати як пакт, так і договір, угоду, тощо. Дієслово *hit* може бути використано у зв'язку з будь-яким критичним виступом; *bid* передбачає і заклик, і запрошення, і спробу досягти певної мети.

Bid to Stop New Police Powers. – *Заклик не допустити розширення прав поліції.*

У газетних заголовках особливо широко використовуються жаргонізми та інші лексичні елементи розмовного стилю:

The first major project flopped on electronics factory in a free trade zone – *Перший великий проект створення заводу електронного обладнання в зоні вільної торгівлі з тріском провалився.*

Навіть якщо у самій статті якась ситуація описується у стриманому стилі, заголовок часто має більш розмовний характер.

Дуже часто в заголовках стилістично центральні дієслова замінюються динамічними, емоційно забарвленими. Так, наприклад, надзвичайно характерно вживання такого дієслова як *urge* замість більш нейтральних *call*, *call upon*, *demand* або дієслів *hit* і *assail* замість *speak against*, *protest*.

Дуже часто в заголовках для надання їм більшої сили на читача використовуються алюзії чи образні висловлювання. Зазвичай такі заголовки бувають важкі для розуміння, якщо недостатньо добре знати літературу, політичне життя та побут США. У заголовку *All Quiet on Monty Front*, де *Monty* – скорочення прізвища *Montgomery*, слід пам'ятати, що вираз *all quiet on ... front* взято з військових хронік і використовується в тих випадках, коли на фронті настає затишшя. Можна запропонувати наступний варіант перекладу цього заголовка: *Цього разу Монтгомери відмовляється зробити заяву.*

Стилеутворюючими факторами для газетних заголовків є ті ж фактори, які вказані для газетного стилю взагалі, з тією лише різницею, що в заголовку всі ці фактори діють особливо сильно і вимога компресії інформації та привернення уваги та інтересу читача виявляються особливо наполегливими.

У газетних заголовках ми стикаємося зі стилістичною функцією розбіжності між ситуативно означаючим і традиційно означаючим і діалектичним характером стилістичної норми. Справді, принцип компресії вимагає виключення надмірної особистої форми дієслова *to be*, її відсутність стає звичною. Звичайне застосування еліптичних конструкцій надає заголовкам надзвичайну стислість та динамічність.

Отже, переклад газетних заголовків американських газет вимагає найрізноманітніших перекладацьких трансформацій, що визначаються розбіжностями в типовій структурі заголовків, неоднозначністю їхньої смислової інтерпретації, і розбіжностями в наборі лексичних одиниць, що використовуються в заголовках, експресивно-стилістичними факторами, а також смисловим співвідношенням між текстом і заголовком. Ці операції включають семантичні трансформації, міжрівневі (лексико-граматичні) трансформації, заміну вихідного заголовка новим, відповідним нормам даного жанру мовою перекладу. Для адекватного перекладу необхідно знати особливості перекладацьких трансформацій, оскільки існують відмінності між структурою американських та українських заголовків, знання яких дозволяють максимально точно і лаконічно передати зміст і своєрідність заголовка.

1.5. Особливості перекладу суспільно-політичних текстів

Сучасне перекладознавство характеризується зародженням нової наукової парадигми: суто лінгвістичний (текстоцентричний) підхід до розуміння перекладу поступово втрачає свої непохитні позиції. Набирає оберти розуміння перекладу у дискурсивному вимірі, з урахуванням повного спектру комунікативної ситуації, у якій відбувається процес перекладу.

Такий комунікативно-функціональний підхід до перекладу відображає реальну перекладацьку діяльність у всій її різноманітності, дозволяє не обмежувати переклад вузьким розумінням цього терміну, при якому перекладений текст повинен відтворювати функцію оригінального тексту, без модифікацій вихідної структури, обсягу і змісту.

«Переклад суспільно-політичних текстів – багатогранний процес, оскільки під час перекладу ми маємо змогу вивчити історію, культуру, традиції, звичаї, менталітет і спосіб життя того народу, у мові якого існує суспільно-політична лексика насичена відповідними реаліями, безеквівалентною лексикою» [33, с. 62].

«Суспільно-політична сфера – одна з важливих сфер суспільного життя. Засоби масової інформації висвітлюють проблеми внутрішньої, зовнішньої або міжнародної політики, є головним джерелом політичної інформації для більшої частини населення країни та формує політичну свідомість» [16, с. 10]. Відіграючи істотну роль в житті соціуму, політична сфера звертає на себе увагу представників багатьох наук, в тому числі й лінгвістів-перекладачів.

Обсяг опублікованих щорічно суспільно-політичних текстів (статей, думок, інтерв'ю, критичних, сатиричних матеріалів, оглядової, аналітичної, статистичної інформації), орієнтованих на іншомовних читачів, досить великий і, в міру зростання міжнародних зв'язків, продовжує збільшуватися. Від перекладача залежить достовірність і точність інформації, яку отримують читачі.

Знання і розуміння суспільно-політичної лексики перекладачем має велике значення, тому що вона несе соціокультурну фонову інформацію, важливу для розуміння загального змісту тексту, в тому числі й імпліцитного, оскільки вона пов'язана з певними асоціаціями для носіїв мови:

Офіс Президента – the Office of the President;

Генеральний прокурор – the Prosecutor General;

Центральна виборча комісія – the Central Election Commission.

У сучасних умовах переклад суспільно-політичних текстів набуває особливого значення, тому що є засобом просвітлення і знаряддям політичної

боротьби. Крім того, з ростом міжнародних зв'язків їх число постійно збільшується. Однак переклад суспільно-політичних текстів є досить складним процесом, що вимагає зосередженості й винахідливості для того, щоб текст перекладу був зрозумілим для читача.

При цьому перекладачі часто стикаються з проблемою передачі національної політичної лексики, які не мають відповідників в інших мовах. Наприклад:

Immigration and Naturalization Service (INS) – Служба імміграції та натуралізації (INS);

Federal Bureau of Investigation (FBI) – Федеральне бюро розслідувань (ФБР);

illicit drug trafficking organizations – протизаконні організації, що перевозять та/або збувають наркотики;

low-income families – родини з низькими прибутками;

caucus – збори комітету політичної партії для вироблення планів та рішень;

primaries – первинні вибори.

«Вони не піддаються перекладу на загальних підставах і до них необхідно застосовувати особливий підхід. Найкращим варіантом буде використання спеціальних словників і посібників, які забезпечують фонові знання і побудовані на автентичному матеріалі» [40].

«Водночас виникають труднощі з передачею національної, історичної і культурної своєрідності» [27]. У перекладознавстві визначення реалій засноване, з одного боку, на національній забарвленості їх референтів, а з другого – на безеквівалентності слів, що виявляється в процесі перекладу.

Суспільно-політична лексика найчастіше не мають точних еквівалентів в інших мовах. Тому доводиться вдаватися до різних перекладацьких трансформацій для досягнення еквівалентності, незважаючи на розбіжності в формальних і семантичних системах обох мов.

«Відсутність прямих еквівалентів для соціально-політичної лексики в словниковому складі іншої мови зовсім не означає, що їх неможливо

перекласти на другу мову»[10, с. 71-72]. В арсеналі перекладача існує безліч засобів, які дозволяють передати значення вихідної словникової одиниці в конкретному тексті.

У результаті застосування калькування, транскрипції і описового перекладу створюються так звані okazionalni перекладацькі еквіваленти, тобто слова або словосполучення, які ще не увійшли в словниковий склад мови. Часто випадковий еквівалент стає стійким і вживається постійно. У таких випадках вихідна лексика перестає бути безеквівалентною.

Слід підкреслити, що вибираючи прийом, який найбільше підійде для перекладу суспільно-політичної лексики, особлива увага звертається на подачу незнайомого елемента дійсності в перекладному тексті. Україномовний реципієнт може бути не знайомий з реаліями, які використовуються для номінації мовних явищ, що стосуються американської культури.

Підсумовуючи, можна наголосити, що вибір перекладача застосовувати той чи інший спосіб перекладу буде залежати від того, до якої групи належить лексика. Суспільно-політична лексика, пов'язана із загальним фоновим знанням, тобто реалії, які в результаті глобалізації вже не є складними для сприйняття, передаються, як правило, за допомогою прийомів транскрибування, транслітерації, за допомогою прямих словникових відповідностей і калькування.

Якщо смисловий зміст лексичної одиниці для іншомовного читача залишається нерозкритим, то перекладач вдається до додаткової експлікації в тексті перекладу. При недостатності фонових знань у читацької аудиторії переклад суспільно-політичної лексики вимагає комплексних перекладацьких трансформацій: експлікації, описового, контекстуального перекладу, вилучення, смислового розвитку, використання функціонального аналога, перекладацький коментар. Водночас можлива й частотність експлікативних способів перекладу.

Іноді рівень еквівалентності в перекладах деяких суспільно-політичних текстів знижується за рахунок описового трактування термінів або навіть

неточностей в їх розумінні. Перекладачеві доводиться роз'яснювати суть терміна, або перекладати його дослівно, або транскрибувати.

Переклад суспільно-політичних текстів складний і вимагає від перекладача не тільки прекрасного знання мови, а й виняткового знання політичної термінології, а найголовніше – розуміння особливостей культури як мови перекладу, так і мови оригіналу. Переклади часто виявляються багатослівнішими від оригіналу, хоча переклади деяких текстів, які складаються суцільно зі стереотипних фраз, виявляються майже тотожні оригіналам.

Будь-які дві мови, які відрізняються своїм історичним, географічним, культурним минулим, мають у своїх системах елементи, які не є співзіваними.

«Перекладачі нашоуюються на численну інтернаціональну лексику, а також на так звані псевдоінтернаціоналізми, на помилкові друзі перекладача, варваризми, екзотизми, фразеологізми, на важко перекладні сталі вирази й інші явища, які можуть ввести в оману навіть досвідченого професіонала і повністю спотворити зміст висловлювання»[34, с. 84].

При аналізі тексту суспільно-політичного спрямування враховується така особливість: багато лексичних одиниць у текстах можуть набувати інших значень, тож можуть бути представленими як терміни, які належать цій області. Тексти, які стосуються до суспільно-політичної сфери, є спеціальними. Характерні особливості спеціальних текстів суспільно-політичної сфери можна систематизувати так:

- зміст суспільної та політично значимої інформації;
- наявність і велика кількість термінів;
- різноманітність стилістичної та жанрової приналежності.

Тексти суспільно-політичної сфери відзначаються такими рисами, як змістовність суспільно-політичної інформації, наявністю термінів та жанровою і стилістичною різноманітністю.

Як правило, для публіцистичного стилю суспільно-політичного дискурсу притаманний весь словник літературної мови. Пов'язано це з тим,

що в ньому висвітлюються різноманітні сфери суспільної та політичної діяльності. Природно, що різноманітність сфер діяльності суспільства та влади, що відображається в цьому типі функціонального стилю, викликає поява різноманітної термінології. Але зі стилістичної точки зору цей словник однорідний. Головним критерієм вживання, відбору мовних засобів, насамперед суспільно-політичної лексики, є їхня загальнодоступність.

Безумовно, головним завданням теорії перекладу стає визначення тієї загальної властивості, на підставі якої встановлюються відносини смислової рівнозначності між англійською та українською мовами. Таку властивість називають інваріантом перекладу.

Словники не завжди встигають фіксувати багато суспільно-політичної лексики, з чим пов'язана ще одна особливість лексичної структури суспільно-політичного тексту. Її переклад, як правило, здійснюється способами транскрипції, калькування, шляхом пояснення, опису.

Таким чином, «перекладач суспільно-політичних текстів повинен мати високий рівень базової компетентності в політиці і суспільних науках, розуміти суть дискусій в цій сфері. Мотиви і причини використання перекладацьких трансформацій кожен лінгвіст бачить по-своєму. Перекладачеві необхідно так перетворити відповідну лексику однієї мови в іншу, щоб передати комунікативний аспект» [41, с. 172].

Важливою вимогою є точність у перекладі, яка повинна визначатися не дослівною відповідністю між одиницями двох мов, а функціональною тотожністю. Точним може вважатися лише такий переклад, який забезпечує тотожність функції мовленнєвої одиниці при еквівалентності смислового оригіналу та його транслята. Таким чином, трансформації використовуються перекладачем для того, щоб текст перекладу був також функціонально тотожним початковому тексту.

Якщо для носіїв мови сприйняття суспільно-політичного тексту підкріплюється, насамперед, знанням особливостей рідної культури і реалій, які з нею пов'язані, то у представника іншої культури виникають певні труднощі з розумінням цього ж тексту, але на рідній мові. Тому й виникає

необхідність, як адекватно перекласти лексику суспільно-політичного характеру на іноземну мову.

Еволюція суспільно-політичного, економічного та державного устрою держав, національні традиції країн, зміни форм власності, локальні збройні конфлікти та війни, науково-технічний прогрес, процеси глобалізації та євроінтеграції – всі ці фактори, незалежно від свого позитивного чи негативного значення для суспільства, безпосередньо чи опосередковано впливають на появу нових слів, тощо.

Отже, точна передача інформації зарубіжної преси дуже важлива в теперішній час і саме тому засоби масової інформації займають важливе місце в житті суспільства. Особливістю суспільно-політичної лексики є те, що в ній відображаються різні зміни, які відбуваються в житті суспільства, а тому постійно виникають лексико-семантичні новоутворення, викликані потребами номінації нових предметів і явищ дійсності суспільно-політичного життя.

Висновки до Розділу 1

Стиль – явище, яке тісно пов'язане з екстралінгвістичним контекстом, точніше, обумовлене цим екстралінгвістичним фактором, поза яким стиль не може бути зрозумілий та оцінений. Стиль – це явище, яке може бути зрозуміле лише при окресленні цілей, завдань, ситуації та сфери спілкування і самого змісту висловлювання. Насамперед функціональні стилі співвідносяться зі сферою спілкування, що відповідає певному виду діяльності. Сам вид діяльності має бути співвіднесений з конкретною формою суспільної свідомості, як-от наукою, правом, політикою, мистецтвом, – відповідно до яких і виділяються такі функціональні стилі: науковий, офіційно-діловий, публіцистичний, художній. Опіраючись на погляди сучасних учених, можна узагальнити, що поняття функціонального стилю вкрай нестабільне, оскільки воно піддається постійним змінам у процесі розвитку суспільства.

Соціальна ситуація спілкування для газетного стилю є досить специфічною. Газета – засіб масової інформації та переконання. Вона

розрахована на масову і тому досить неоднорідну аудиторію, яку вона має утримати, змусити себе прочитати. При цьому, головну роль у приверненні уваги та подачі інформації в газеті виконує саме газетний заголовок. Він є першим об'єктом, на який звертає увагу читач, тому дуже важливо, щоб заголовок був грамотно сформульованим, особливо якщо йдеться про переклад заголовка англомовної преси українською мовою. Інформативний текст у статтях є громадським документом, тобто інформація, що подається, доводиться до відома суспільства і вважається такою, яка повинна б бути написана на теми, котрі загалом цікавлять громадськість. У цілому газетні статті типово стосуються політичних, соціально-культурних, фінансово-економічних, екологічних та інших проблем.

Всі повідомлення в американській пресі написані в публіцистичному стилі з елементами формальності або неформальності, а подекуди спостерігається і їх злиття. Із одного боку газетний стиль передбачає визначений набір правил, якими повинні користуватися автори при написанні статті, а з другого – він є доволі вільним, і кожен автор пише свої публікації по-своєму. Однак такі видання як «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост» відрізняються серйозністю викладу інформаційних повідомлень, великою кількістю наукової лексики, спеціальної термінології, елементами емоційного й експресивного забарвлення та інколи й особистим ставленням автора до теми, яка описується. А особливості вибору мовних засобів – переважно особисті вподобання автора.

Переклад газетних заголовків американських газет вимагає найрізноманітніших перекладацьких трансформацій, що визначаються розбіжностями в типовій структурі заголовків, неоднозначністю їхньої смислової інтерпретації і розбіжностями в наборі лексичних одиниць, що використовуються в заголовках, експресивно-стилістичними факторами, а також смисловим співвідношенням між текстом і заголовком. Ці операції включають семантичні трансформації, міжрівневі (лексико-граматичні) трансформації, заміну вихідного заголовка новим, відповідним нормам даного жанру мовою перекладу. Для адекватного перекладу необхідно знати

особливості перекладацьких трансформацій, тому що існують відмінності між структурою американських та українських заголовків, знання яких дозволяють максимально точно і лаконічно передати зміст і своєрідність заголовка.

Точна передача інформації зарубіжної преси дуже важлива в теперішній час і саме тому засоби масової інформації займають важливе місце в житті громадськості. Особливістю суспільно-політичної лексики є те, що в ній відображаються різні зміни, які відбуваються в житті суспільства, а тому постійно виникають лексико-семантичні новоутворення, викликані потребами номінації нових предметів і явищ дійсності суспільно-політичного життя.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ЗОБРАЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОДІЙ В «НЬЮ-ЙОРК ТАЙМС» ТА «ВАШИНГТОН ПОСТ»

2.1. Лексичні засоби зображення українських подій та прийоми їх перекладу у «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост»

Репортажі про українські реалії сьогодення в авторитетних американських «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост» загалом можна назвати сприятливими для формування позитивного іміджу України для міжнародної спільноти. Цьому сприяє різноманітність лексичних засобів у публікаціях, які мовно збагачують тексти.

Унаслідок інформування читачів у найкоротші терміни, мова преси подекуди спрощується. Оскільки читачами є різноманітні реципієнти, функція повідомлення викликає необхідність коротко та доступно їх проінформувати. Фактична інформація в американських публікаціях включає конкретне позначення різних явищ та понять.

Зрозумілість та об'єктивність інформації виражаються за допомогою використання власних назв, вступних слів. Необхідно також наголосити на великій кількості дат, числівників у статтях.

Насамперед, проаналізовані публікації вирізняються великою кількістю політичної та військової лексики.

Власні назви використовуються для назв місць, звідки й «трансляються» українські події, або якимось пов'язані з конкретною темою, також для назви осіб, організацій, які також безпосередньо пов'язані зі змістом теми. Проаналізувавши приклади у «Нью-Йорк Таймс» та у «Вашингтон Пост», виявлено, що публікації про війну Росії в Україні містять велику кількість використання власних назв у одному лише реченні:

The United States announced more than \$457 million in new «civilian security assistance» to Ukraine on Monday, as voting on joining Russia continued in Ukraine's Donetsk, Luhansk, Zaporizhzhia and Kherson regions [62].

У понеділок, коли в Донецькій, Луганській, Запорізькій і Херсонській

областях України тривають голосування щодо приєднання до Росії, Сполучені Штати оголосили про виділення Україні більш ніж 457 мільйонів доларів нової «допомоги у сфері цивільної безпеки».

Цей приклад перекладено дослівно, але з перестановкою, адже для українського читача акцентом, насамперед, є події в Україні, а вже потім про підтримку США.

Since being ordered to pull out of Kherson earlier this month, Russian troops have been digging trenches and erecting barriers against the possibility of a new Ukrainian offensive east and south of the city, a gateway to the occupied Crimean Peninsula[60].

Із моменту отримання наказу вийти з Херсону на початку цього місяця російські війська рили окопи та зводили бар'єри проти можливого нового українського наступу на схід і південь від міста, що є воротами до окупованого Кримського півострова.

Речення перекладено теж дослівно, а власні назви *Херсон* і *Кримський півострів* пов'язані з конкретною темою – тактичного наступу.

On Friday, Mr. Sova was laid to rest in his hometown, Nikopol, in southern Ukraine[60].

У п'ятницю пана Сову поховали в його рідному місті Нікополі на півдні України.

Речення перекладено дослівно. Власні назви тут використовуються для того, щоб подолати міжмовний бар'єр у прагненні зберегти свою первісну форму. При спотворенні чи вилученні вихідного значення власних назв, відбувається неправильне сприйняття з боку іншої культури. При письмовому перекладі власних назв англійською мовою можуть виникати різні проблеми.

По-перше, не всі власні назви під час перекладу мають готову еквівалентну відповідність. По-друге, не всі звуки української мови можна передати засобами англійського алфавіту під час перекладу транскрипцією. По-третє, англомовні публіцистичні тексти насичені власними назвами, які часто виражені у вигляді аббревіатур. Такі скорочення є звичними для американського читача і не вимагають будь-яких перекладацьких приміток.

Водночас, якщо під час перекладу зберегти аббревіатури в їхньому первісному вигляді без приміток, то це призведе до нерозуміння читачем.

Розглянемо приклади методів перекладу українських власних назв у «Нью-Йорк Таймс» та у «Вашингтон Пост». У репортажах про військове протистояння найчастіше можна зустріти власні назви (топоніми, антропоніми, найменування військових частин, назви організацій, назви військової техніки тощо), які перекладаються за допомогою еквівалентів або кальки. Розглянемо деякі з них:

Special Operations Command – командування Сил спеціальних операцій;

Army Tactical Missile Systems – армійські тактичні ракетні комплекси;

Donetsk People's Republic – Донецька народна республіка;

The Geneva Conventions – Женевські конвенції;

Justice Department – Міністерство юстиції.

У статтях україномовна лексика часто розшифровується скороченнями для доступнішого розуміння з боку читача, які також перекладаються англійською мовою за допомогою підбору еквівалента:

The IDPs (Internally Displaced Persons) – внутрішньо переміщені особи (дослівний переклад);

RAF Typhoon (Royal Air Force) – літак британських військово-повітряних сил «Тайфун» (описовий переклад);

P.O.W.s (prisoners of war) – полонені.

Для публікацій про події характерне вживання політичної та військової лексики:

administration – адміністрація;

resumption of talks – відновлення переговорів;

national security – національна безпека;

political ambitions – політичні амбіції;

ammunition – боєприпаси (цей вираз є хибним другом перекладача);

magnitude of the humanitarian crisis – масштаби гуманітарної кризи;

defense budgets – оборонні бюджети;

artillery and tank war – артилерійська і танкова війна;

Institute for the Study of War – Інститут вивчення війни;
Ukrainian state nuclear energy company Energoatom – Національна
атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом»;
the Center for Strategic and International Studies – Центр стратегічних і
міжнародних досліджень.

The Obolon apartment was placed under surveillance by the SBU after the address surfaced in communications intercepts, officials said [60].

Офіційні особи повідомили, що квартира на Оболоні потрапила під нагляд СБУ після того, як адреса з'явилася в перехопленні повідомлень.

Як це часто, трапляється, американські журналістські речення доводиться перекладати дослівно, але з перестановкою, як у вище зазначеному прикладі.

Zelensky urges allies to step up pressure on Putin amid «nuclear blackmail [60].

Зеленський закликає союзників посилити тиск на Путіна через «ядерний шантаж».

І цей приклад відтворено українською мовою дослівно. Сполучення «ядерний шантаж» стало популярним у політичному дискурсі, тобто йдеться про використання залякування ядерною зброєю, який перекладено в дослідженні також дослівно.

Так перекладаються українські суспільно-політична лексика англійською мовою. Способом транскрипції перекладаються такі суспільно-політичні лексичні одиниці, як назви політичних партій, аббревіатура Служба безпеки України – СБУ.

Таким чином, проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що в сучасному американському політичному медіатексті функціонують термінологічні та нетермінологічні спеціальні лексичні одиниці. Припустимо, що у відносно невеликій кількості термінів саме політична лексика завжди переважає.

Особливості використання лексичних одиниць при зображенні українських подій наступні:

– складна структурна особливість терміна (наприклад, *Special Operations Command*);

– особлива взаємодія з певним контекстом (*ammunition*);

– полісемія (*issue*);

– метонімія (*Kremlin*).

Проблеми перекладу термінів, які пов'язані з вибором необхідної відповідності можуть включати: різницю в семантичній структурі терміна та розбіжність їх поєднання у двох мовах; багатозначність терміна; відсутність еквівалентної відповідності (термін-неологізми, вузькоспеціальні терміни):

orcs – *орки* (походить зі староанглійської мови, де означає смертоносного велетня чи демона; патологічно жорстокі істоти) (алюзія) [36];

ruscism – *рашизм* (поєднання фашизму і російського націоналізму) [22].

При аналізі публікацій про події в Україні виявлені також терміни, які виступають як неологізми. Наприклад, *humanitarian crossings* – *гуманітарні коридори*, *large-scale battalion-on-battalion war scenarios* – *широкомасштабні воєнні сценарії*, *kamikaze drones* – *безпілотники-камікадзе*.

Ці реалії, як мовні одиниці виражають елементи певної культури і мають історичне, національне забарвлення. Їхня специфіка лексичних одиниць полягає в тому, що вони здатні до виконання певного призначення в тексті, що зумовлено їхньою стилістично-функціональною значимістю. Стилiстична функція забезпечує передачу предметно-логічного змісту тексту і закладеної в ньому експресивної, емоційної, оціночної і естетичної інформації і визначається як виразний потенціал взаємодії мовних засобів у тексті.

Також у мові американських публікацій часто зустрічаються неологізми, які запропоновані політиками з різних країн, але вони стали загальноживаними:

soft power – *м'яка сила* (тобто вплив через культуру, ідеологію та пропаганду);

hard power – *жорстка сила* (тобто тиск, що здійснюється за допомогою військових та економічних важелів);

coalition of the willing – *коаліція (добровільних) партнерів*;

othering – відмінність, відчуженість;

faultline – лінія розлому;

security officials – силовики (співробітники служби безпеки);

frozen conflict – заморожений конфлікт;

a vision – бачення; концепція;

sovereign democracy – суверенна демократія та інші.

Такі неологізми українською мовою відтворюються переважно за допомогою дослівного перекладу, а інколи з уточненням і додаванням (*coalition of the willing* – коаліція (добровільних) партнерів). Також є випадки часткової відповідності, коли одному слову мови оригіналу, що виражає ширше поняття, в мові перекладу відповідає кілька слів з вузьким значенням: *a vision* – бачення; концепція.

Russia launched new attacks on Ukraine on Sunday, using missiles and Iranian kamikaze drones to strike Odessa and the Zaporizhzhia region, as protesters in several Russian cities demonstrated against the war effort and a new mass conscription[62].

Росія здійснила нові атаки на Україну в неділю, використовуючи ракети та іранські безпілотники-камікадзе, щоб завдати удару по Одесі та Запорізькій області, коли протестувальники в кількох російських містах виступали проти військових дій і нового масового призову.

Вказане речення, яке перекладено буквально із застосуванням лише контекстуальної зміни *Запорізька область*. А застосування неологізму *безпілотники-камікадзе* додає реченню стилістично-функціональною значимості.

Проаналізуємо способи перекладу військової термінології англійською мовою. Розглянемо переклади термінів за допомогою підбору еквівалентів:

troops – війська;

weapons – озброєння;

mortars – мінометний вогонь;

counterterrorism forces – контртерористичні сили;

rockets – ракетний вогонь;

front lines – лінії фронту;

intelligence reports – дані розвідки;

missiles launched – запуснені ракети;

naval vessel – військово-морське судно;

troops in vulnerable positions – незахищені позиції;

military operations – військові дії;

withdrawal – відхід / відступ;

explosives – вибухівка;

Emergency Response Division (ERD) – підрозділ надзвичайного реагування (ДСНС).

Окрім того, військова лексика відтворюється українською мовою й за допомогою синонімічного перекладу:

The Ukrainian authorities have declined to give details of military operations in the south since the recapture of Kherson[60].

Українська влада відмовилася повідомити деталі військових дій на півдні після визволення Херсону.

У цьому реченні ми переклали слово *recapture* за допомогою синонімічного підбору *визволення*.

Якщо аналізувати кількісний аспект вживання лексики в американських публікаціях про події в Україні, то можна розділити її на 2 групи:

1) лексика, яка вживається часто:

forces (32 випадки вживання): *battled Russian forces on its outskirts*[60];

military (22): *The Ukrainian authorities have declined to give details of military operations in the south since the recapture of Kherson*[60];

soldiers (14): *and how many soldiers had died in the process*[62];

territory (9): *partly because Moscow has continued to make claims about annexing territory*[62];

official (8): *Ukrainian officials also said there were indications that Russia was taking steps to leave the facility*[60];

2) лексика, яка вживається з меншою частотністю в аналізованих статтях:

invading (1): the nuclear plant in Zaporizhzhia that it seized soon after invading in February[62];

grip (1): military analysts said there was no immediate indication that they were threatening Russia's grip on the plant[60];

explosions (2): with occasional explosions from incoming artillery on the city's outskirts[62];

publicly (2): Mr. Biden's advisers, including Mr. Sullivan, have publicly pushed back on any suggestion that they should pressure President Volodymyr Zelensky of Ukraine to cede territory to Russian invaders[60];

Ukrainian military (2): Ukrainian military officials said the city was not yet safe for a large-scale humanitarian relief effort[60];

command (2): Natalia Humeniuk, the spokeswoman for the Ukrainian military's southern command[60];

administration (3): He said that what happened in Kherson had not changed the administration's position[62];

nuclear plant (3): the nuclear plant in Zaporizhzhia[60];

minister (3): Mary Okopyan, deputy minister of interior[62];

country (3): crippling critical services across the country[60];

destroy (3): Military analysts have said that it would not be in either side's interest to destroy it[62];

withdraw (5): Russian forces would withdraw from the area[60];

positions (5): from Russian forces that were fortifying positions on the other side of the Dnipro[60];

energy (5): The Russians continue to carry out a well-orchestrated air campaign against Ukraine's energy grid, crippling critical services across the country[60].

Якщо реалія етнографічна або ономастична, то найчастіше доводиться застосовувати транслітерацію при перекладі. У випадку відтворення такої лексики з української мови англійською американські журналісти використовують таку ж трансформацію. Наприклад:

Russian strikes targeting the city of Zaporizhzhia wounded at least three

people, authorities there said. Moscow's partial control of the Zaporizhzhia region is key because it provides a land bridge, linking Crimea, which Russia annexed in 2014, to Russia itself. Russia also accused Ukraine of attacks in areas where voting is underway, with state news outlets and the leader of the self-declared breakaway Donetsk People's Republic saying a pro-Russian former Ukrainian lawmaker was killed in a Ukrainian strike on a hotel in Kherson [62].

Влада заявила, що в результаті російських ударів по місту Запоріжжю поранено щонайменше трьох людей. Частковий контроль Москви над Запорізькою областю є ключовим, оскільки він забезпечує сухопутний шлях, що з'єднує Крим, який Росія анексувала в 2014 році, із самою Росією. Росія також звинуватила Україну в нападах на території, де триває голосування, а державні ЗМІ та лідер самопроголошеної Донецької народної республіки заявили, що проросійський колишній український депутат був убитий під час українського удару по готелю в Херсоні.

І знову переклад українською мовою буде вдаліший із використанням прийому перестановки, оскільки смислове навантаження для україномовного читача матиме інше значення. Метафора сухопутний шлях (*the self-declared breakaway*) у наведеному вище прикладі має концептуальне значення для україномовного відтворення з англійської. *Zaporizhzhia region* для україномовного читача буде зрозумілим як Запорізька область. *Breakaway* ми у перекладі вилучили. Також використали генералізацію *Ukrainian strike* - українського удару.

In 2014, after Russia fomented a war in eastern Ukraine, he was mobilized to fight against Russian-backed separatists and joined the 93rd separate mechanized brigade, known as «Kholodny Yar [60].

У 2014 році, після того, як Росія розпалювала війну на сході України, він був мобілізований воювати проти підтримуваних Росією сепаратистів і приєднався до 93-ї окремої механізованої бригади, відомої як «Холодний Яр».

Цей приклад перекладено дослівно переклад із дотриманням структури речення. А «*Kholodny Yar*» в американському варіанті відтворено транслітерацією українського топоніму.

Антропоніми, які вживаються в поєднанні з іншими частинами мови, наприклад, іменниками або прикметниками, вказують на дію, або на якість лексичної одиниці. Іменники та прикметники передаються на мову перекладу за допомогою словникового відповідника, а імена – за допомогою транскрибування. Наприклад:

On a Corpse's Wrist, an Emblem of Ukrainian Fortitude[62].

На зап'ясті трупа – емблема української мужності.

І у цьому випадку здійснено дослівний переклад. Водночас, *Ukrainian Fortitude* можна перекласти за допомогою синонімічного ряду слова *Fortitude* – *стійкість, сила духу*.

Russia's draft sweeps up Crimean Tatars and other marginalized groups, activists say[62].

Російський проект знімає кримських татар та інші маргіналізовані групи, кажуть активісти.

Буквальний переклад цього речення вказує на прагматичний характер зображуваного автором процесу. Хоча дієслово *sweeps up* можна взяти в лапки вказуючи на переносне значення словесного звороту *російський проект знімає*.

As they repelled the initial Russian assault on Kyiv, Ukrainian forces began to run low on Soviet-era artillery shells, reaching a crisis moment in mid-March? [62].

Коли вони відбили першу російську атаку на Київ, українські сили почали вичерпувати артилерійські снаряди радянських часів, досягнувши кризового моменту в середині березня.

Використання прийому калькування не передбачає дослівного перекладу, адже у такому випадку інтерпретація лексичної одиниці *Soviet-era* стала б дуже складною. Завдяки наявності лексичних прийомів перекладу сам процес стає простішим, і в перекладній лексичній одиниці відсутня плутанина.

Калькування є важливим прийомом. Розглянемо наступні приклади:

Anti-government protesters rally in Kyiv in December 2013 in what would become known as the Maidan Revolution [62].

У грудні 2013 року в Києві відбулися мітинги антиурядових протестувальників, які стали відомі як *Революція Майдану*.

Для американської аудиторії прийнятніше використання словосполучення – кальки *the Maidan Revolution*, проте для української мови та сенсу цієї історичної події відповідає варіант *Революція Майдану*. Водночас, для прийняттого смислового навантаження україномовному читачу застосовано прийом перестановки в цьому речення, винісши часові рамки на початок.

Biden dispatched his top intelligence official to confront Putin with evidence of Russia's war planning [62].

Байден надіслав свою вищу посадову особу розвідки, щоб надати Путіну докази планування війни Росією.

Після повномасштабного вторгнення російських військ в Україну широкого поширення на міжнародній арені набуло словосполучення-калька *російська війна – Russia's war*. Окрім того, для перекладу цього речення застосовано лексичну трансформацію *вищу посадову особу розвідки* для відтворення *top intelligence official*.

Ще одним способом перекладу суспільно-політичної лексики є конкретизація – спосіб перекладу, при якому відбувається заміна слова або словосполучення іноземної мови з більш широким предметно-логічним значенням на слово в перекладі з більш вузьким значенням, наприклад *missile and artillery barrages – ракетно-артилерійський обстріл*, яке в українській мовній картині світу зображається як єдине поняття:

While he thanked the United States for the \$15 billion in weapons and equipment Washington has committed so far, Mr. Zelensky also renewed his call for Western allies to provide his military with tanks for its offensives in the east and the south, and additional air defenses to protect Ukrainian schools, hospitals, residences and other civilian infrastructure from Russian missile and artillery barrages [60].

Подякувавши Сполученим Штатам за 15 мільярдів доларів на озброєння та обладнання, які Вашингтон наразі виділив, пан Зеленський

також знову закликав західних союзників надати його військовим танки для наступу на сході та півдні, а також додаткові засоби протиповітряної оборони, з метою захистити українські школи, лікарні, помешкання та іншу цивільну інфраструктуру від російського ракетно-артилерійського обстрілу.

Водночас, речення публіцистичного стилю в американських газетах доволі громіздкі, і якщо деякі перекласти дослівно, може виникнути незрозуміле смислове навантаження для україномовного читача, тож доречно робити поділ таких речень на підрядного і сурядного зв'язку. У цьому випадку – складнопідрядне речення які *Вашингтон* наразі виділив. Окрім того, у цьому перекладі присутнє вилучення займенників *he* та *his*, які стосуються однієї особи і жодного стилістичного значення для українського перекладу не мають.

Слід зауважити, переклад із української на англійську мову суспільно-політичної лексики неможливий без трансформацій. Лексичні трансформації полягають у перетворенні структури речення у процесі перекладу у відповідності з нормами перекладу.

Трансформація може бути повною або частковою в залежності від того, змінюється структура речення повністю або частково. В цьому ми переконалися під час аналізу перекладу лексичних одиниць. Зазвичай, коли змінюються головні члени речення (лексичні одиниці – словосполучення чи речення), має місце повна трансформація, якщо ж замінюються лише другорядні – часткова. Окрім заміни членів речення можуть замінюватися й частини мови.

На нашу думку, короткі заголовки перекладаються дослівно. Він полягає в перетворенні синтаксичної структури оригіналу в аналогічну структуру мови перекладу [17, с. 131]. Це так звана «нульова» трансформація, що застосовується в тих випадках, коли в мові оригіналу і мові перекладу існують однакові синтаксичні структури. Використання цієї трансформації зрівнює кількість мовних одиниць та порядок їх розташування, як в оригіналі, так і в перекладі. Наприклад:

Gunman Attacks Draft Office as Kremlin Admits Errors in Call-Ups[60].

Озброєний чоловік напав на призовну службу, оскільки Кремль визнав

помилки під час призову.

Ukrainians are rejoicing at victory – and awash in trauma and grief [60].

Українці радіють перемозі – і переповнені травмами та горем.

Отже, слід враховувати всі фактори, які можуть впливати на застосування лексичних трансформацій під час перекладу української суспільно-політичної і військової лексики, зокрема: 1) її лексичне наповнення; 2) смислову структуру словосполучень; 3) контекст (оточення) лексики; 4) її експресивно-стилістичну функцію. Логічна структура суспільно-політичної лексики може вимагати від перекладача не лише зміни, а й збереження іншомовної конструкції, коли це пов'язано з точністю передачі логічного наголосу в повідомленні.

2.2. Стилістичні засоби зображення українських подій та передача їх при перекладі у «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост»

«Стилістичні засоби мови впливають на характер тексту загалом, а не на окреме речення, на відміну від лексичних засобів, що характеризуються фрагментарністю» [56, с. 43]. Таким чином, стилістичний прийом – це нейтральне чи виразне відтворення мови в різних літературних стилях мови, що визначає весь текст.

При виборі мовних засобів, окрім проблеми передачі інтенції, американські автори вирішують питання про доступність тексту для середньостатистичного читача. Загалом газетний текст не повинен сприйматися важко, на складність переробки інформації не повинні впливати такі фактори, як освіченість, вік, професія, приналежність до різних соціальних верств населення тощо. Принцип загальнодоступності та легкості розуміння мовних інструментів, які використовуються в газетних статтях «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост», є основоположним у діяльності журналістів.

Стислий вираз думки є дуже важливою вимогою до стилістики і дозволяє зробити мову статті ненав'язливою та зрозумілою. Для середньостатистичного

масового американського читача ускладнений текст, котрий рясніє різними фігурами мови, стане першим приводом відкласти газету вбік. Обмеженість простору на газетній сторінці призводить до неминучого стиснення мовних елементів при збереженні інформативної складової.

Тут варто наголосити, що важливим є й алгоритм вибору заголовка [56, с. 124]. Першорядне значення має точність і яскравість назви, оскільки це буде першим, що побачить читач. Саме на етапі прочитання заголовка він і вирішує, чи варто взагалі звернути увагу на статтю. І вже тут журналісти вдаються до різних стилістичних засобів, щоб викликати інтерес читачів.

Однією зі стилістичних особливостей у американських газетах є використання **риторичних питань**.

Заголовок в одному з останніх номерів газети «Нью-Йорк Таймс»
«*Will Ukraine Retake Kherson?*» [60].

«*Чи поверне Україна Херсон?*»

присвячений успішному контрнаступу Збройних сил України в південному напрямку, містить у собі *риторичне питання*, яке водночас викликає бажання знайти відповідь на нього у тексті нижче.

Ще один приклад із цього видання: «*Where Have All the Men in Moscow Gone?*» [60].

«*Куди поділися всі чоловіки в Москві?*».

Заголовок настільки інтригуючий, що неминуче читач шукає відповідь на риторичне питання в тексті публікації.

І в газеті «Вашингтон Пост» теж присутній такий стилістичний прийом риторичного питання:

«*Why Russian propaganda isn't as persuasive as you might think?*» [62].

«*Чому російська пропаганда не така переконлива, як ви думаєте?*».

«*How Kaliningrad, Russian land ringed by NATO, is tangled in Ukraine war?*» [62].

«*Як Калінінград, російська земля, оточена НАТО, заплутався у війні в Україні?*».

Американські газети, хоча подекуди й вдаються до сухішого викладу

фактів про події в Україні у назвах, але використовують при цьому різноманітні стилістичні прийоми для залучення уваги. Одним з таких прийомів є **епітет**. Наприклад, «*Ukraine Rations Power and Warns of Lethal Winter, Despite Battle Gains*» [60].

«Україна обмежує подачу електроенергії та попереджає про смертоносну зиму, незважаючи на бойові досягнення».

Епітет «*Lethal Winter*» автор статті використав для привертання уваги читачів, адже бойові успіхи цікаві, але «смертоносна зима» ще цікавіша. Також ми переклали слово «*rations power*» за допомогою додавання «*обмежує подачу електроенергії*».

«*Total darkness and cold are coming: Massive strikes hit Ukraine electrical grid*» [60].

«Гряде суцільна темрява і холод: по електромережах України пройшли масові удари».

Усього лише один епітет (*total darkness*), здавалося б, який безпосередньо веде до суті статті, але водночас викликає негайне бажання знайти у тексті спростування ситуації, хоча заголовок й перекладено буквально.

І не лише в заголовках присутні епітети. Наприклад,

But the Kremlin, presumably still stinging from the bitter setbacks, on Monday dismissed widespread speculation that its forces might soon relinquish another prize in Ukraine's south, the nuclear plant in Zaporizhzhia that it seized soon after invading in February[60].

Але Кремль, мабуть, усе ще страждаючи від гірких невдач, у понеділок відкинув поширені припущення про те, що його сили можуть незабаром відмовитися від іншої нагороди на півдні України – Запорізької АЕС, яку він захопив невдовзі після вторгнення в лютому.

Епітет *bitter setbacks* – *гіркі невдачі* вказує на стан справ російських воєнних дій в Україні. Цей приклад ми переклали за допомогою лексико-стилістичної заміни словосполучення *the nuclear plant in Zaporizhzhia* на конкретизацію – *Запорізька АЕС*.

У публікаціях про події в Україні присутня експресія, тому що основна мета ЗМІ – це вплив на аудиторію, створення певного образу, тому часто тексти написані емоційною та «живою» мовою, щоб вплинути на читача і надати стилістичного забарвлення тексту:

«*It Was Horror: Ukrainians Share Grim Tales of Russian Occupation*» [60].

Це був жах: українці діляться моторошними історіями російської окупації».

Перекладено дослівно. У цьому прикладі автор використав прийом емоційного забарвлення епітетом: *моторошні історії*.

«*Russian Troops in Belarus Spur Debate Over the Threat to Ukraine*» [60].

«Російські війська в Білорусі викликали дебати щодо загрози Україні».

Тут застосовано дослівний переклад.

«*In bloody battle for Bakhmut, Russian mercenaries eye a symbolic prize*» [62].

«У кровопролитній битві за Бахмут російські найманці очікують символічної нагороди».

Тут вираз «*bloody battle*» передано конкретизацією «*кровопролитній битві*».

Amid Ukrainian warnings that Moscow is preparing a new wave of strikes on energy plants, Russian forces are fortifying their defensive lines in southern Ukraine after retreating from the city of Kherson [60].

На фоні попереджень України про те, що Москва готує нову хвилю ударів по енергооб'єктах, російські війська зміцнюють свої рубежі оборони на півдні України після відступу з міста Херсону.

Розглянуті приклади вирізняють застосування стилістичних прийомів.

Прикладами експресії є використання метафор *troops spur debate* – *війська викликали дебати*, *new wave of strikes* – *нова хвиля страйків*. Ці засоби занурюють читача у світ, про який йдеться у статтях, і наближають до недосяжних для нього подій.

У деяких статтях зустрічаються кілька стилістичних прийомів в одному реченні, наприклад:

While Ukrainian advances have redrawn the battlefield map elsewhere, the front line in Bakhmut, in the Donetsk region some 10 miles from the border of Luhansk, has barely moved in four months of heavy fighting [60].

У той час як український прогрес перекроїв карту поля бою в інших місцях, лінія фронту в Бахмуті, що в Донецькій області, приблизно в 10 милях від кордону з Луганськом, ледве посунулася за чотири місяці важких боїв.

Тут вирізняється прийом заміни *прогрес перекроїв*. Також лексична одиниця *fighting* у перекладі подана конкретизацією *боїв*.

Over the past two weeks, hard-line nationalists on Russian state television and pro-war Telegram channels have been euphoric about Russia's current strategy of destroying Ukraine's electrical infrastructure, although destroying vital civilian infrastructure may constitute a war crime [62].

Протягом останніх двох тижнів радикальні націоналісти на російському державному телебаченні та провоєнних каналах Telegram були в ейфорії від нинішньої стратегії Росії щодо знищення енергоінфраструктури України, хоча знищення життєво важливої цивільної інфраструктури може вважатися військовим злочином.

У цьому прикладі використано прийоми епітету *hard-line* – *радикальні* та градації *war crime* – *військовий злочин* та *have been euphoric* – *destroying vital civilian infrastructure* для наростаючого враження від росіян.

Використання у текстах епітетів (*hard-line nationalists*), гіпербол (*advances have redrawn the battlefield map*) та градацій (*have been euphoric – destroying vital civilian infrastructure*), очевидно, дозволяє авторам внести достовірність у матеріал, що публікується, підкреслити свою компетентність у цьому питанні.

Для перекладу американських публікацій подекуди доводиться застосовувати прийом генералізації. Наприклад:

As night fell and the city went dark, blacked out by electrical cables blown up during the fighting, a party that had begun on Friday in the city's central square went on [60].

Коли стемніло і місто охопила темрява, затемнене електричними

кабелями, підірваними під час боїв, а святкування, яке розпочалася в п'ятницю на центральній площі міста, тривало.

Іменник *party* неможливо у цьому контексті відтворити буквально, тому за допомогою прийому генералізації замінено його на *святкування*.

Американські журналісти висловлюють через свої публікації власну думку, а їхня лексика часто носить оцінний характер:

The missiles may have been aimed at Ukrainian troops who had lodged briefly in the house next door, but the result has been to punish the civilian population and new administration [60]. – *Ракети можливо були націлені на українських військових, які ненадовго оселилися в сусідньому будинку, але в результаті постраждали цивільне населення та нова адміністрація.*

Очевидно, упереджене висвітлення подій в Україні не надало б публікаціям популярності серед читачів, а роздуми та припущення через призму журналістського погляду вказують на складність описуваної ситуації, тому в текстах зустрічаються словосполучення та вирази з припущенням: *з інколи ворожим населенням; незрозуміло, як Сполучені Штати отримали доступ; хоча Пентагон тісно співпрацює; результати, здається, суперечать та інші.*

They are also dealing with a sometimes hostile population that for six months was fed pro-Russian propaganda that incessantly blamed Ukraine for the artillery fire and hardship they have suffered [60].

Вони також мають справу з інколи ворожим населенням, яке протягом шести місяців годувалося проросійською пропагандою, що безупинно звинувачувала Україну в артилерійському обстрілі та труднощах, яких вони зазнали.

Відтворення цього речення українською мовою не вимагало застосування стилістичних прийомів перекладу. Дослівний переклад застосовано й до наступного:

It is unclear how the United States gained access to the drone wreckage, though the Pentagon coordinates closely with Ukraine's military and maintains a small administrative presence at the U.S. Embassy in Kyiv [62].

Незрозуміло, як Сполучені Штати отримали доступ до уламків безпілотної, хоча Пентагон тісно співпрацює з українськими військовими та підтримує невелику адміністративну присутність у посольстві США в Києві.

Окрім того, у текстах про війну Росії в Україні можна виявити не лише занижену, нейтральну лексику, а й елементи лексики з негативною оцінкою. Знайти її не так легко, проте подекуди вона присутня (*sowing fear and bringing death, to inflict suffering from afar, to plunge the country into cold and darkness*):

Russia unleashes more drones on Kyiv, sowing fear and bringing death [60].

Росія запускає нові безпілотної на Київ, сіючи страх і несучи смерть.

The Russian barrage heralds a new phase of the war – even as the Kremlin’s forces struggle on the battlefield, they have stepped up efforts to inflict suffering from afar[60].

Російський обстріл віщує новий етап війни – навіть коли сили Кремля борються на полі бою, вони посилили зусилля, щоб завдати страждань здалеку.

Russia this month began a relentless bombing campaign against Ukraine’s energy system, using missiles and attack drones in an apparent bid to plunge the country into cold and darkness [62].

Росія цього місяця почала невпинну кампанію бомбардувань енергетичної системи України, використовуючи ракети та ударні безпілотної, очевидно, намагаючись занурити країну в холод і темряву.

Despite the recent successes of Ukrainian forces, military analysts said there was no immediate indication that they were threatening Russia’s grip on the plant, which lies on the eastern bank of the Dnipro River, about 100 miles northeast of Kherson [60].

Військові аналітики заявили, що незважаючи на нещодавні успіхи українських сил, немає жодних ознак того, що вони загрожують контролю Росії над заводом, який розташований на східному березі річки Дніпро, приблизно в 100 милях на північний схід від Херсона.

Це речення, щоб зберегти зміст, який вклав у нього автор публікації, довелося перекладати методом перестановки частин речення. Водночас,

елементом лексики з негативною оцінкою є метафора *контроль Росії*.

Ще однією стилістичною особливістю американських публікацій про Україну є повсюдне цитування посадових і військових осіб:

«He's become a symbol not just of Ukrainian unity amid war but also a symbol of the changing principles of the world order», Milutin said [62].

«Він став символом не лише української єдності під час війни, а й символом мінливих принципів світового порядку», – сказав Мілютін.

The Russians are reconstituting with poorly maintained and not-modernized equipment», the official said. «Some tanks have a driver and no crew», and a number of units are believed to be undermanned, some down to 70 percent strength [62].

«Росіяни відновлюють техніку, яка погано обслуговується і не модернізована», – сказав чиновник. «Деякі танки мають водія і не мають екіпажу», і вважається, що кількість підрозділів не укомплектована, чисельність деяких скорочується до 70 відсотків .

«My message to the Ukrainians is that we are not only standing by your side. We will continue to support Ukraine, economically, politically, and also militarily», Frank-Walter Steinmeier, the German president, said in Kyiv, the Ukrainian capital [60].

«Моє послання українцям полягає в тому, що ми не лише стоїмо на вашому боці. Ми продовжуватимемо підтримувати Україну економічно, політично, а також військово», – заявив президент Німеччини Франк-Вальтер Штайнмаєр у Києві, столиці України .

«We've been very clear: nothing about Ukraine without Ukraine», Karine Jean-Pierre, the White House press secretary, said in a briefing with reporters on Monday when asked about the letter from progressives [60].

«Ми дуже чітко сказали: нічого про Україну без України», – сказала Карін Жан-П'єр, прес-секретар Білого дому, під час брифінгу з журналістами в понеділок, відповідаючи на запитання про лист прогресивних людей .

Для американських ЗМІ характерною рисою стала наявність у статтях *антитез* – стилістична фігура, протиставлення контрастних явищ, образів і

понять. Наприклад:

Battle for Kyiv: ukrainian valor, russian blunders combined to save the capital[62].

Битва за Київ: українська доблесть і російські промахи об'єдналися, щоб врятувати столицю .

In a stretch of southern Ukraine, the Russians have left, but their bombs remain [60].

На околицях півдня України росіяни пішли, але їхні бомби залишилися .

Автори статей за допомогою вказаних антитез майстерно обіграли ситуацію, в якій пересічний американець змушений увесь час перебувати у стані нервової напруги, читаючи інформацію про події в Україні, та створили гротескну картину неспокійного життя українців.

Отже, проведений стилістичний аналіз дозволяє говорити про різноманітність використовуваних стилістичних прийомів у текстах «Нью-Йорк Таймс» і «Вашингтон Пост». Журналісти використовують такі стилістичні засоби: риторичні питання, епітети, гіперболи, градацію, метафори. В більшості випадків ми використали дослівний переклад і, зокрема, конкретизацію та генералізацію у передачі стилістичних прийомів, а також контекстуальну заміну та перестановку.

2.3. Прагматичні аспекти зображення українських подій та засоби їх перекладу у «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост»

Зображення українських подій та засоби їх перекладу у «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост» різноманітні. Щонайперше, зауважимо, що прагматичний аспект висвітлення війни Росії в Україні в американській пресі полягає в зображенні нашої держави позитивно, а країни-агресорки – навпаки:

But the Kremlin, presumably still stinging from the bitter setbacks, on Monday dismissed widespread speculation that its forces might soon relinquish another prize in Ukraine's south, the nuclear plant in Zaporizhzhia that it seized soon after invading in February[60].

Але Кремль, мабуть, усе ще страждаючи від гірких невдач, у понеділок відкинув поширені припущення про те, що його сили можуть незабаром відмовитися від іншої нагороди на півдні України – атомної станції в Запоріжжі, яку він захопив невдовзі після вторгнення в лютому.

Prize у цьому прикладі має прихований іронічний смисл, адже завойований стратегічний та інфраструктурний об'єкт в Україні є для ворога нагородою.

Позитивний оціночний аспект української сторони журналісти зображають за допомогою співчутливої лексики. Наприклад:

The warning from a Ukrainian official that Russia is preparing to unleash new attacks on energy infrastructure came even as utility crews, toiling in dropping temperatures, were working to restore power supplies devastated by recent bombardments [60].

Попередження українського чиновника про те, що Росія готується здійснити нові атаки на енергетичну інфраструктуру, лунало навіть тоді, коли бригади комунальних служб, які працювали в умовах зниження температури, відновлювали електропостачання, зруйноване останніми бомбардуваннями.

Речення перекладено дослівно. *Toiling in dropping temperatures - працювали в умовах зниження температури* максимально точно характеризує ставлення автора публікації до роботи українських комунальників у нинішніх реаліях.

Natalia Humeniuk, the spokeswoman for the Ukrainian military's southern command, said Monday that Ukraine had received intelligence reports suggesting that the new strikes might come this week, perhaps using missiles launched from a Russian naval vessel in the Black Sea [60].

Наталія Гуменюк, речниця південного командування Збройних сил України, повідомила в понеділок, що Україна отримала дані розвідки, які передбачають, що нові удари можуть бути завдані цього тижня, можливо, з використанням ракет, запущених з російського військово-морського судна в Чорному морі.

Буквальний переклад цього речення вказує на прагматику щодо висвітлення інформації про військову агресію Росію. На це вказує використання відповідної військової лексики: *intelligence reports, missiles launched, naval vessel*.

І ще один приклад із позитивним оціночним аспектом щодо українців, які перебувають у важкому становищі:

But Mr. Zelensky said that by working together, Ukrainians would overcome «Russia's attempt to use the cold against people [60].

Але пан Зеленський заявив, що спільними зусиллями українці подолають «спробу Росії використати зиму проти людей».

The cold перекладено як *зима* для підсилення концептуального значення нинішніх погодних умов і сезону.

Western military analysts have speculated that rather than attempt a dangerous river crossing near Kherson, Ukraine's military might instead attempt a new offensive starting far upstream, where it already controls land on the east bank of the Dnipro[60].

Західні військові аналітики припускають, що замість того, щоб спробувати небезпечну переправу через річку поблизу Херсону, українські військові можуть натомість спробувати новий наступ, почавши далеко вище за течією, де вони вже контролюють землі на східному березі Дніпра.

Очевидно, що й серед аналітиків переважає позитивна оцінка дій українських військових. Водночас, у цьому прикладі дієслово *speculated*, яке має кілька значень в англійській мові, у цьому випадку інтерпретовано як *припускають*, що найбільше відображає концептуальний зміст словосполучення *western military analysts have speculated*.

Про важке становище українців автори публікацій пишуть доволі часто:

As Ukrainian forces entered the city, the magnitude of the humanitarian crisis, including a lack of water and electricity, became apparent. Nevertheless, for a second day, residents poured into the streets to celebrate[60].

Коли українські війська увійшли до міста, масштаби гуманітарної кризи, включаючи нестачу води та електроенергії, стали очевидними. Втім,

вже другий день жителі виходять на вулиці святкувати.

Зокрема цей приклад перекладено за допомогою синонімічного перекладу слова *magnitude* для наголошення величини гуманітарної проблематики для українців у боротьбі з Росією.

Попри це люди з радістю і піднесенням зустрічають Збройні сили України у визволених містах:

The jubilant sounds of cheering and car horns mingled with occasional explosions from incoming artillery on the city's outskirts. The military also said that Ukrainian forces were clearing mines and explosives left behind by the departing Russian forces, and searching for any Russian soldiers who might be hiding in abandoned homes [60].

Радісні звуки підбадьорення та клаксони автомобілів змішувалися з випадковими вибухами артилерії, що надходили з околиць міста. Військові також повідомили, що українські сили знешкоджують міни та вибухівку, залишені російськими військами, які відходять, і шукають російських солдатів, які могли переховуватися у покинутих будинках.

У цьому уривку теж застосовано прийом синонімічного перекладу словосполучення *car horns* із метою спрощення. Тут присутня оціночна лексика, як український народ зустрічав українських доблесних військових. Наприклад, *jubilant sounds of cheering and car horns*- радісні звуки підбадьорення та клаксони автомобілів.

Наведемо ще один приклад прагматичного аспекту зображення визволення українських міст від російських військових:

Ukrainian songs banned under the occupation blared from a speaker. People cheered and sang along, dancing to the light of car headlights and flashlights. Couples embraced and swayed to a slow song by the Ukrainian band Oceans of Elza, marking a little pocket of hope in a war that is not over [60].

Із гучномовця лунали заборонені за окупації українські пісні. Люди аплодували та підспівували, танцюючи під світло автомобільних фар та ліхтариків. Пари обіймалися та танцювали під повільну пісню українського гурту «Океану Ельзи», вказуючи на найменші промені надії у війні, яка ще не

закінчилася.

Труднощі для перекладу становила кінцівка цього уривку, зокрема – *marking a little pocket of hope in a war that is not over*. Дослівно її відтворити українською мовою важко, адже словосполучення *pocket of hope* – кишенька надії було б незрозумілим для українського читача, відтак довелося застосувати прийом контекстуальної заміни образу у метафорі на *промені надії*. Тут також присутня позитивна оціночна лексика бурхливих зустрічань населення українських військових: *People cheered and sang along, dancing to the light of car headlights and flashlights*. – Люди аплодували та підспівували, танцюючи під світло автомобільних фар та ліхтариків.

Позитивне й співчутливе ставлення американських журналістів до українців тісно переплітається із зображенням ворожості й агресивності російських військових:

Kherson, an urban hub with a prewar population in the hundreds of thousands, is mostly without heat, water, electricity, medicines or cellphone service. One Ukrainian official called it «a humanitarian catastrophe». And on Saturday, reports of explosions at a critical dam roughly 40 miles to the northeast cast a growing shadow over the celebration [60].

Херсон, міський центр із довоєнним населенням у сотні тисяч людей, переважно без тепла, води, електрики, ліків та мобільного зв'язку. Один український чиновник назвав це «гуманітарною катастрофою». А в суботу повідомлення про вибухи на критично важливій дамбі приблизно в 40 милях на північний схід кидають тінь на свято.

As accounts of Russian atrocities in occupied Kherson continued to emerge, officials on the outskirts of Kherson on Monday exhumed a communal grave and found the remains of six Ukrainians. Three had their hands bound by rope, and two had bullet holes in back of the skull[60].

У той час як продовжують з'являтися відомості про російські звірства в окупованому Херсоні, на околиці міста в понеділок ексгумували загальну могилу та знайшли останки шести українців. У трьох були руки зв'язані мотузкою, у двох були кульові отвори в задній частині черепа.

Однією із головних вимог вдалого перекладу журналістських публіцистичних текстів є коротке і точне вираження їхньої суті, дотримання якої стає дуже актуальною при створенні тексту на мові перекладу. Однак для досягнення адекватного перекладу українських подій, важливо враховувати сукупність всіх аспектів мовного явища, його функціональну спрямованість, жанрово-стилістичні особливості.

Стратегія перекладача – зберегти стилістичні особливості оригіналу. Перекладачеві часто доводиться шукати особливі засоби для передачі смислових і стилістичних складових оригіналу. У такому випадку досягається прагматична еквівалентність між оригіналом і перекладом, що й визначає комунікативний ефект двох мов – англійської та української. Зрозуміло, що переклад заголовків і статей слід робити, лише переклавши кожне речення в і добре усвідомивши зміст оригіналу.

Безумовно, є лексичні одиниці і в англійській, і в українській мові, які відсутні в інших мовах. Це теж варто враховувати під час перекладу журналістських текстів:

The next morning, photographs showed enormous blooms of methane bubbling on the ocean surface above both explosion sites, confirming reports of a severe loss of pressure in Nord Stream 1 and 2, the natural gas lines linking Russia and Germany [60].

Наступного ранку фотографії показали величезні бульбашки метану, які кипіли на поверхні океану над обома місцями вибуху, підтверджуючи повідомлення про серйозну втрату тиску в газопроводах Північного потоку 1 і 2, що з'єднують Росію та Німеччину.

Лексична одиниця *Північний потік* немає безпосереднього відношення ні до США, ні до України, але перекладається на англійську та українську мови дослівно без транслітерації або транскрипції, адже такі методи перекладу спотворять значення цього словосполучення.

Аналізуючи прагматичний аспект зображення українських подій в американських публікаціях, виокремлюємо два його напрямки: позитивний опис України, й негативний – Росії.

Правильність і адекватність перекладу дозволяють редукувати предмет конфлікту ситуації і знизити його рівень:

The moves follow a reduction of Russian leverage in former Soviet countries in Central Asia, where leaders say the war in Ukraine has distracted Russia from its traditional leadership role, undermining Moscow's aura and grip [60].

Ці кроки відбулися після зменшення впливу Росії на країни колишнього Радянського Союзу в Центральній Азії, де, за словами лідерів, війна в Україні відвернула Росію від її традиційної лідерської ролі, підірвавши ауру та контроль Москви.

В описі українських подій привертає увагу велика кількість стереотипних для американського суспільно-політичного дискурсу виразів:

it is important to bear in mind that – необхідно звернути увагу;

the same thing may be said of – те саме можна сказати й про;

it may be argued that – можна стверджувати, що;

special mention should be made of – особливу увагу слід приділити;

it is worth dwelling on – варто докладно зупинитися на.

Загалом, тема російської війни в Україні в текстах досліджуваних американських видань розглядається і відносно нейтрально, і з оцінкою автора, а для реалізації комунікативних цілей слова в публікаціях застосовується суто суспільно-політична та військово-політична термінологія.

Наприклад:

In total, Congress has approved more than \$60 billion to Ukraine this year alone by overwhelming margins, the largest amount of military aid the United States has committed to any country in a single year in nearly half a century, since the Vietnam War[60].

Загалом лише цього року Конгрес схвалив понад 60 мільярдів доларів для України з величезним відривом, що є найбільшою кількістю військової допомоги, яку Сполучені Штати зобов'язалися надати будь-якій країні протягом одного року майже за півстоліття, починаючи з війни у В'єтнамі.

Russia, however, has shown no indication that it is willing to give up the city, or the broader Kherson region, which carries enormous strategic and political

importance for the Kremlin[62].

Росія, однак, не виявила жодних ознак того, що вона готова відмовитися від міста чи загалом Херсонської області, яка має величезне стратегічне та політичне значення для Кремля.

До перекладу таких речень варто ставитися відповідально, адже невдала інтерпретація словосполучення чи слова може суттєво викривити зміст і ввести в оману читача.

Переклад деяких словосполучень і виразів виражає протиставлення з можливістю відвернути читача від прихованих смислів, наприклад:

War in Ukraine forces Israel into a delicate balancing act[60].

Війна в Україні змушує Ізраїль до делікатного балансування.

Зокрема, словосполучення *delicate balancing act* в перекладі українською мовою ми спростили на *делікатне балансування* для стилістичного ефекту.

У текстах «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост», присвячених темі українського дискурсу, автори використовують таку лексику, яку, як правило, обумовлено лінгвокультурологічними факторами – культурними, соціальними нормами, внутрішньопартійної дисципліною. Фактором, який зумовлює використання суспільно-політичних реалій, є намір автора тексту не стільки висловити своє ставлення і оцінку до подій в Україні, скільки сформувані аналогічне власному у читача. Цим і пояснюється яскраво виражений апелятивний характер текстів досліджуваної тематики.

Power outages – some scheduled as part of power rationing, others unexpected and unavoidable – have grown more frequent and widespread in Dnipro, a regional capital in central Ukraine, since Russia began sustained attacks on the country’s electrical infrastructure two weeks ago. (Targeting civilian infrastructure with no military purpose is a war crime) [62].

Відключення електроенергії – одні заплановані в рамках нормування електроенергії, інші – несподівані та неминучі – стали частішими та поширенішими в Дніпрі, регіональній столиці в центральній Україні, відтоді як два тижні тому Росія почала постійні атаки на електричну інфраструктуру країни. (Націлювання на цивільну інфраструктуру без

військової мети є військовим злочином)

Додавання уточнюючої інформації автора про військовий злочин вказує на його обізнаність у цій проблематиці, тому таке повідомлення є прийнятним і для читачів статті.

Ядром інформації про події в Україні в досліджуваних публікаціях є держави (*Ukraine, the United States, Russia, Belarus*), сила (*power*), військові (*military*), путінські війська (*Putin's military*), українські війська (*ukrainian forces*), напади (*attacks*), контрнаступ (*counteroffensive*), західні поставки зброї (*Western shipments*), руйнування (*destruction*):

The plan to fortify Ukraine ahead of the punishing winter months was cemented on the second day of Group of Seven meetings here in this historic German city [62].

План зміцнення України напередодні тяжких зимових місяців було закріплено на другий день зустрічі Групи семи тут, у цьому історичному німецькому місті.

Russian success in the southern port city of Mariupol, where its forces have been battling Ukrainian resistance for weeks, would free up thousands of Moscow's troops to head north and potentially meet up with additional Russian forces heading south from the area around Kharkiv, in the country's northeast[62].

Успіх Росії в південному портовому місті Маріуполь, де її війська тижнями вели боротьбу з українським опором, звільнить тисячі московських військ, щоб вони рухалися на північ і потенційно зустрілися з додатковими російськими силами, які прямували на південь із району навколо Харкова, на північний схід країни.

During the six days she spent flipping through pictures of dead soldiers at Russia's main military morgue for the Ukraine war, Irina Chistyakova tried not to look directly at the disfigured corpses[60].

Протягом шести днів, які вона провела, гортаючи фотографії мертвих солдатів у головному військовому морзі Росії для війни в Україні, Ірина Чистякова намагалася не дивитися прямо на спотворені трупи.

Мова преси найшвидше реагує на зміни у суспільно-політичних

процесах, що відповідно відображається у журналістських текстах. Окрім того, статті є сферою концентрації національно маркованої лексики. Водночас розглянута вище лексика виконує важливу роль передачі проблематики і особливостей суспільно-політичного стану України.

Із цією метою під час перекладу використовуються різні способи передачі змісту:

- транскрипція – щоб слово зберігало своє звучання та привертало особливу увагу завдяки своїй незвичності для носіїв мови-реципієнта;

- безпосередньо переклад – у випадках, коли значення слова чи словосполучення необхідно пояснити з допомогою використання еквівалентів;

- одночасне використання транскрипції та перекладу, або транскрипції та авторського пояснення значення слова.

Таким чином, трансформації використовуються для того, щоб текст перекладу був також функціонально тотожним початковому тексту. Рівень перекладу передбачає збереження інтенцій автора, передачу в максимальному ступені стилістичних особливостей тексту оригіналу і збереження масштабу проблематики подій в Україні.

Об'єктивними чинниками складнощів перекладу є відмінності в типологічній характеристиці англійської мови, способи вираження ідентичного змісту, в функціонуванні лексико-граматичних і експресивно-стилістичних засобів вираження, в семантичному обсязі лексичних еквівалентів.

Ще важливе значення відіграють прагматичні аспекти. Якщо для носіїв мови сприйняття конкретної лексики і суспільно-політичного тексту підкріплюється, насамперед, знанням особливостей рідної культури і реалій, які з нею пов'язані, то у представника іншої культури виникають певні труднощі з розумінням цього ж тексту, але на своїй рідній мові. Тому й виникає необхідність, як адекватно перекласти прагматичні аспекти.

У текстах про події в Україні прагматичний аспект відрізняється кількісним і якісним характером. Кількісність характеризується інтенсивністю

впливу на читача, а якісна характеристика має інший зміст прагматики і засоби її реалізації у процесі комунікації.

У випадку порівняння текстів у різних лінгвістичних і перекладацьких аспектах, то може бути відзначена симетрія або асиметрія в межах одного типу тексту. Симетрія демонструє, що переклад вдасться як такий, а асиметрія вказує на адаптацію, тобто під час перекладу адаптується текст і слова-реалії.

Перед початком роботи над публікаціями у «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост» необхідно здійснити аналіз факторів, які дозволяють досягти бажаного впливу на одержувача перекладеного тексту, а саме – визначити намір автора, який закладено в текст, і виявити прагматичний вплив, який чиниться текстом оригіналу на реципієнта тексту. Будь-яке висловлювання створюється з метою отримати конкретний комунікативний ефект, тому прагматичний потенціал складає найважливішу частину змісту висловлювання. Звідси випливає, що і в тексті перекладу важливу роль відіграє його прагматика.

Водночас, в залежності від того, на що орієнтується перекладач – на адекватне сприйняття перекладу, або на збереження специфіки і відтворення тексту для іншої аудиторії, залежатиме вибір між власне перекладом і перекладом-адаптацією. Залежно від орієнтації на свою або на чужу культуру перекладач може визначити зону власне перекладу і зону адаптації в межах структурних компонентів конкретного типу тексту, зокрема – про суспільно-політичні події в Україні. Тобто при перекладі і адаптуванні необхідно враховувати комунікативні та прагматичні аспекти.

І насамкінець – розглянуті тексти інколи мають «агітаційно-попагандистський вплив на аудиторію, тому їм властива полемічність, тон, а специфіка стилю полягає в поєднанні елементів наукової та офіційної мови й різноманітних засобів емоційності і образності» [56, с. 91]. Тобто у процесі перекладу повідомлень про нинішні події в Україні абсолютно недопустимі спотворення слів і словосполучень. Вони можуть бути при перекладі художнього тексту, а при перекладі функціонального стилю їх необхідно уникати, адже неточний переклад здатний призвести до непоправних наслідків

суспільно-політичного і навіть матеріального характеру.

Відносини між оригіналом і перекладом – це не лише відносини між англійською та українською мовами, але й відповідних культур. У такій ситуації головну роль відіграє перекладач, котрий формує та адаптує текст оригіналу, враховуючи традиції, особливості обох мов і культур, проблематику статей:

Their front line in Donbas is heavily fortified with surface-to-air missiles that, from a Western perspective, underscore the belief that supplying the Ukrainians with more crewed, fixed-wing aircraft – despite their appeals for planes – would not enhance their prospects [62].

Їхня лінія фронту на Донбасі сильно укріплена ракетами «земля-повітря», що, з точки зору Заходу, підкреслює віру в те, що надання українцям більшої кількості літаків з екіпажем, незважаючи на їхні заклики щодо літаків, не покращить їхні перспективи.

More than 40 percent of the nation’s critical energy infrastructure has been damaged or destroyed by Russian strikes, Ukrainian officials say. Utility officials have warned that replacement equipment will cost hundreds of millions of dollars and is hard to source [60].

Понад 40 відсотків критичної енергетичної інфраструктури країни було пошкоджено або зруйновано російськими ударами, кажуть українські чиновники. Представники комунального підприємства попередили, що заміна обладнання коштуватиме сотні мільйонів доларів, і його важко знайти.

Прагматично адекватний переклад не обов’язково є вищим ступенем семантичної, тобто комунікативної інваріантності, а лише є оптимальним варіантом прагматичної, семантичної та стилістичної адекватності. Перекладачеві не слід буквально переносити засіб створення комунікативного ефекту з оригіналу в текст перекладу, адже це може спричинити спотворення впливу на читача або сенсу тексту.

Для розуміння прагматичних аспектів зображення українських подій у «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост» необхідно виокремити наступні особливості американських публікацій:

1. Тексти насичені спеціальними термінами, що стосуються теперішнього політичного, державного, суспільного життя України. Відповідно, зустрічаються найменування державних установ, військових структур, організацій різних рівнів, а також терміни, пов'язані з їхньою діяльністю:

Hunched over a map of Ukraine in his office, Oleksandr Vilkul, the head of the Kryvyi Rih Military Administration, dragged a pen over the current front line between Ukraine and Russia, some 25 miles south of Kryvyi Rih in the Kherson region [62].

Згорбившись над картою України у своєму кабінеті, Олександр Вілкул, голова Криворізької військової адміністрації, виводив ручкою нинішню лінію фронту між Україною та Росією приблизно за 25 миль на південь від Кривого Рогу в Херсонській області.

The national utility, Ukrenergo, said on Saturday that power cuts were needed to «reduce the load on the networks, ensure sustainable balancing of the power system, and avoid repeated accidents after the power grids were damaged by Russian missile and drone attacks [60].

Національна енергокомпанія «Укренерго» заявила в суботу, що відключення електроенергії необхідні для «зменшення навантаження на мережі, забезпечення сталого балансування енергосистеми та уникнення повторних аварій після того, як енергомережі були пошкоджені російськими ракетними і безпілотними атаками.

2. Часте використання фразеологічних поєднань, що характеризуються мовленнєвими штампами, наприклад: *by the decision of* – за рішенням; *in reply to* – у відповідь; *in a statement of* – у заяві та ін.

3. Використання кліше. Для текстів характерні численні звороти: *it is reported* – повідомляється; *it is claimed* – стверджується; *according to ... from* – згідно з повідомленнями... та ін.

4. Застосування регламентованого набору мовних засобів – певних лексичних одиниць, синтаксичних структур.

5. Стислий, уривчастий ритм заголовка. Внаслідок прагнення

лаконічності і стислості, заголовки на американських шпальтах більш «компактніші» на відміну від українських.

6. Заголовки у досліджуваних газетах часто багатоступінчасті, тобто складаються з головного заголовка та підзаголовка. Особливістю таких заголовків є багатоступінчасте подання основних положень статті або повідомлення в газеті.

Перераховані особливості є нормою для англомовного читача, але при перекладі української мови на англійську необхідно враховувати особливості публіцистичного стилю в англійській мові, інакше буде порушено стилістичне забарвлення оригінального тексту.

Основна складність, з якою може зіткнутися перекладач, полягає у двоїстості перекладу, або двоїстої прагматичної орієнтованості. Якщо переклад розглядати з погляду міжмовної комунікації, він орієнтується на оригінал, та його основна мета – добір еквівалентної лексики. Якщо ж переклад спрямований на певну людину чи групу людей, то переклад має виступати у вигляді конкретного мовного акта мови перекладу.

Перекладачеві, отже, необхідно виконати прагматичне «надзавдання», ставлячи собі ті чи інші цілі і намагаючись впоратися з двоїстістю перекладу у створенні максимальної еквівалентності тексту. Прагматична адаптація може досягатися за допомогою різних прийомів, таких як додавання, вилучення, введення в текст кліше або вступних слів, заміни та ін.:

Russia has repeatedly targeted Dnipro's electrical infrastructure in recent weeks, last damaging its grid on Oct. 18, according to regional officials [62].

За словами регіональних чиновників, за останні тижні Росія неодноразово атакувала електричну інфраструктуру Дніпра, востаннє пошкодивши її мережу 18 жовтня.

Отже, збереження прагматики при зображенні українських подій у «Нью-Йорк Таймс» та «Вашингтон Пост» під час перекладу здійснюється за допомогою внесення додаткової інформації, вилучення надлишкової, смислових трансформацій – генералізації і конкретизації тощо. Прагматичні аспекти зображення подій в Україні включають оціночну лексику, зокрема

виражають захоплення українським народом та армією й зображення жорстокості й агресивного ставлення російської армії та Путіна через притаманні стилістичні прийоми.

Висновки до Розділу 2

Слід враховувати всі фактори, які можуть впливати на застосування лексичних трансформацій під час перекладу української суспільно-політичної та військової лексики, зокрема: 1) її лексичне наповнення; 2) смислову структуру словосполучень; 3) контекст (оточення) лексики; 4) її експресивно-стилістичну функцію. Логічна структура суспільно-політичної й військової лексики може вимагати від перекладача не лише зміни, а й збереження іншомовних конструкцій, коли це пов'язано з точністю передачі логічного наголосу в повідомленні.

Аналізовані статті американських газет містять багато військової та політичної лексики. Також наявна лексика, яка зустрічається часто: *forces* (32 випадки вживання). Часто присутні й неологізми(13): *humanitarian crossings* – гуманітарні коридори, *kamikaze drones* – безпілотники-камікадзе. У репортажах про військове протистояння найчастіше можна зустріти власні назви, які перекладаються за допомогою еквівалентів. Деякі топоніми перекладаються за допомогою транскрипції чи транслітерації. Україномовна лексика часто розшифровується скороченнями для доступнішого розуміння. Етнографічні або ономастичні реалії відтворюються через транслітерацію і трансформацію. Коротким назвам притаманний дослівний переклад.

Проведений стилістичний аналіз дозволяє говорити про різноманітність використовуваних стилістичних прийомів у текстах «Нью-Йорк Таймс» і «Вашингтон Пост». Журналісти використовують такі стилістичні засоби: риторичні питання, епітети (їх використано найбільше), гіперболи, градацію й метафори. В більшості випадків ми використали дослівний переклад і, зокрема, конкретизацію та генералізацію у передачі стилістичних прийомів, контекстуальну заміну й перестановку.

Водночас американські журналісти висловлюють через свої роботи власну думку, а їхня лексика часто носить оцінний характер. В статтях присутні вираження співчуття й підтримки українському народу та Україні, зокрема, у статті про визволення Херсону. А зображення російської агресії передають через жорстокість й вороже ставлення через епітети.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Функціональний стиль як лінгвістичне явище має історичний та соціальний характер. Саме поняття функціонального стилю зароджувалося у другій половині ХХ століття. Цьому сприяли певні зміни та поділ у суспільстві, розшарування культурних умов, які призвели до змін використання мови. Саме цей період послужив відправною точкою для формування функціональних стилів. Виділенню нового функціонального стилю сприяє безліч факторів, які стосуються структурних і стильових змін мови. Формування стилю пов'язане з появою нових комунікативних завдань, які по-новому організують мову виконання нової мети в нових умовах та у новій сфері спілкування.

Статті та публіцистика можуть бути більшою чи меншою мірою наближатися то до наукового, то до художнього тексту й мати відповідний набір функцій. Газета – засіб масової інформації та переконання. Вона розрахована на масову і тому досить неоднорідну аудиторію. Інформативний текст є громадським документом, тобто інформація, що подається, доводиться до відома громадськості і вважається такою, яка повинна б бути написана на теми, котрі загалом цікавлять громадськість.

Повідомлення в американській пресі написані в публіцистичному стилі з елементами формальності або неформальності, а подекуди спостерігається і їх злиття. Однак видання відрізняються серйозністю викладу інформаційних повідомлень, великою кількістю наукової лексики, спеціальної термінології, елементами емоційного забарвлення та інколи й особистим ставленням автора до теми, яка описується. Статті в американських ЗМІ, які характеризуються серйозним формальним викладом, можуть суттєво відрізнятися манерою викладу, і поєднувати в собі елементи різних функціональних стилів. Це стосується і неформальних статей, інтерв'ю тощо.

Газетний заголовок в американській пресі завжди відображає релевантний компонент газетної інформації. Його основна мета – залучити увагу читача до найбільш важливої та цікавої частини повідомлення:

заголовок не розкриває до кінця зміст статті, водночас стимулює читача ознайомитися із запропонованим матеріалом. Особливістю лексики заголовків видань є не лише частота її вживання, а й універсальний характер її семантики. Вони можуть мати аббревіатури, жаргонізми та інші лексичні елементи розмовного стилю.

Для аналізу лексичних, стилістичних та прагматичних засобів зображення подій в Україні у західних ЗМІ було взято більше 40 американських статей газет «Нью-Йорк Таймс» і «Вашингтон Пост». Аналізовані статті американських газет містять багато військової та політичної лексики. Також наявна лексика, яка зустрічається часто: *forces* (32 випадки вживання). Часто присутні й неологізми(13): *humanitarian crossings* – гуманітарні коридори, *kamikaze drones* – безпілотники-камікадзе. У репортажах про військове протистояння найчастіше можна зустріти власні назви, які перекладаються за допомогою еквівалентної відповідності. Деякі топоніми перекладаються за допомогою транскрипції чи транслітерації. Україномовна лексика часто розшифровується скороченнями для доступнішого розуміння. За допомогою еквівалентної лексики перекладають у текстах і терміни. Етнографічні або ономастичні реалії відтворюються через транслітерацію і трансформацію. Коротким назвам притаманний дослівний переклад.

Проведений стилістичний аналіз дозволяє говорити про різноманітність використовуваних стилістичних прийомів у текстах «Нью-Йорк Таймс» і «Вашингтон Пост». Журналісти використовують такі стилістичні засоби: риторичні питання, епітети, алюзії, гіперболи, градацію, метафори. В більшості випадків ми використали дослівний переклад і, зокрема, конкретизацію та генералізацію у передачі стилістичних прийомів, контекстуальну заміну й перестановку.

Водночас американські журналісти висловлюють через свої роботи власну думку, а їхня лексика часто носить оцінний характер. В статтях присутні вираження співчуття й підтримки українському народу та Україні, зокрема у статті про визволення Херсону. А зображення російської агресії

передають через жорстокість й вороже ставлення. У текстах про події в Україні прагматичний аспект відрізняється кількісним і якісним характером. Кількісність характеризується інтенсивністю впливу на читача, а якісна характеристика має інший зміст прагматики і засоби її реалізації у процесі комунікації.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агробізнес під час війни: як побудувати ефективну діяльність та на що звернути увагу. Ліга Закон. URL : https://biz.ligazakon.net/news/213244_agrobznes-pd-chas-vyni-yak-pobuduvati-efektivnu-dyalnst-ta-na-shcho-zvernuti-uvagu. (дата звернення 15.07.2022).
2. Арнольд І. В. Стилїстика сучасної англійської мови. Київ: Просвітництво, 1990. 300 с.
3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: ВЦ «Академія», 2004. 342 с.
4. Бехта І. А. Прагматика оповідного дискурсу у газетно-публіцистичному стилі. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/novitfilolog/12/3.pdf>. (дата звернення 16.07.2022).
5. Бибик С. Розмовно-побутовий стиль у лінгводидактиці // Культура слова. №75. 2011. С. 112-123.
6. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
7. Буреніна Н. В. Способи словотворення в комп'ютерному жаргоні англійської та російської мов // Переклад в світі, що змінюється: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 19-20 марта 2015 г. / редкол.: Буреніна Н. В., Панфілова С. С. та ін. Київ: Видавничий центр «Азбуковник», 2015. С. 373–379.
8. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилїстика газетних заголовків в англійській та українській мовах. Посібник для студентів та викладачів вищих нз. Вінниця: Нова книга. 2005 . С. 224-228.
9. Зайцева В. В. Про жанрову своєрідність газетної мови. Український смисл. 2015. С. 39-48.
10. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англійських перекладів української прози). Львів: Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. 216 с.

11. Іванова І. Б. Дискурс, текст, стиль: модель лінгвістичного дослідження реклами. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Філологічні науки. 2015. Вип. 5. С. 33–40.

12. Іванов В. Ф. Техніка оформлення газети: [курс лекцій]. Київ: Т-во «Знання», КОО, 2000. 222 с.

13. Іванов Л. Ю. Мова в електронних засобах комунікації. Київ: Флінта: Наука, 2003. 800 с.

14. Іщенко Н. Г. Жанрова палітра наукової комунікації // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна. 2014. Вип. 42. С. 67-69.

15. Колоїз Ж. В. Науковий стиль української мови : практикум. Кривий Ріг : КДПУ, 2017. 114 с.

16. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. Київ: Юніверс, 2002. 280 с.

17. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 423 с.

18. Кузнєцова Г. П. Офіційно-діловий стиль в освітній адміністративно-управлінській сфері спілкування. // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство). 2014. Вип. 6. С. 125-140.

19. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту. Вінниця: Нова книга, 2004. 272 с.

20. Мацак Ж. Г. Лінгвостилістичні особливості газетного стилю. КДПУ, 2021. URL:

http://www.rusnauka.com/3_ANRR_2009/Philologia/40175.doc.htm#:~:text=Лінгвостилістичні%20особливості%20газетного%20стилю,Г.&text=Основними%20рисами%20газетного%20стилю%20є,різних%20виразних%20та%20зображальних%20засобів. (дата звернення 18.07.2022).

21. Михайленко В. Публіцистичний стиль як засіб впливу на реципієнта // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Філологія. Соціальні комунікації / гол. ред. Ю. М. Бідзіля. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла»,

2010. Вип. 23. С. 114–116.

22. Міщенко М. Рашизм і фашизм: знайдіть дві відмінності. Разумков центр. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/rashyzm-i-fashyzm-znaidit-dvi-vidminnosti-2244>. (дата звернення 19.07.2022).

23. Остапчук С. Функціональні стилі. Загальні особливості // Проблемні аспекти сучасної мови. № 23. 2021. С. 37-54.

24. Пампура С. Ю. Мова англійських газетних заголовків. Особливості перекладу. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2019. №41. Т. 2.

25. Пентиліук М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 224 с.

26. Петренко В. К. Особливості визначення політичної мови. Київ: Вісник, 2007. 57 с.

27. Полюк І. С., Бондар Л. В. Закономірності та особливості процесу письмового перекладу текстів різних жанрів. URL : http://povun.kpi.ua/2006-3/07_Polyuk.pdf,0. (дата звернення 21.07.2022).

28. Пономарів О. Д. Проблеми нормативності української мови в засобах масової інформації: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Київ, 1991. 51 с.

29. Пономарьов О. С. Конспект лекцій з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (для студентів 1 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.050702 «Електромеханіка» та слухачів другої вищої освіти); Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2012. 22 с.

30. Посольство України у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії. URL : <https://uk.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/881-ukrajina-velika-britanija/592-political-issues-between-ukraine-and-great-britain>. (дата звернення 21.07.2022).

31. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ: Видавничий центр «Київський університет», 1999. 308 с.

32. Проценко О. В. До проблеми вивчення функціональних стилів у вищій школі // Вісник Житомирського державного університету. 2013. Випуск 6 (72). Філологічні науки. С. 269–274.

33. Самойленко Г. В. Переклад безеквівалентної лексики у публіцистичних текстах. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 356 с.

34. Сологуб Н. М. Художній стиль (мова прозових творів). URL: <http://kulturamovuy.univ.kiev.ua/KM/pdfs/reg/2a-1.pdf>. (дата звернення 28.07.2022).

35. Стало відомо, де й коли відбудеться прощання з Русланою Писанкою в Україні. Вголос. URL : https://vgolos.ua/news/stalo-vidomo-de-y-koli-vidbudetsya-proshchannya-z-ruslanoyu-pisankoju-v-ukrayini_1426207.html. (дата звернення 25.07.2022)

36. Судин Д. Орки і люди. Як Толкін допомагає зрозуміти, що не так з Росією і росіянами. Український тиждень. URL: <https://tyzhden.ua/World/254716>. (дата звернення 2.08.2022)

37. Тищенко О. Стиль мови Інтернет-спілкування в Національному корпусі української мови //Лінгвостилістика: об'єкт – стиль, мета – оцінка. Зб. наук. праць, присвячений 70-річчю від дня народження проф. С. Я. Єрмоленко. Київ, 2007. С. 362–367.

38. Чекалюк В. В. Конкуренція в сучасних медіа як стимул розвитку журналістів і фахівців PR в Україні // Інформаційне суспільство. 2012. Вип. 16. С. 10-13.

39. Черниш О. А. Співвідношення понять «Функціональний стиль», «Мовленнєвий жанр» і «Регістр дискурсу» // Закарпатські філологічні студії. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2019. Т. 2. Вип. 10. С. 36-40.

40. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Ребрій О. В., Ліпко І. П., Ярощук І. П. Переклад англомовної громадсько-політичної літератури. Система державного управління США. За редакцією Л. М. Черноватого і В. І. Карабана. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2006. 400 с.

41. Шапарь У. В. Функціональні особливості українських історико-культурних реалій як проблема перекладу // Theoretical and empirical scientific research: concept and trends. Volume 3. July 24, 2020. Oxford, United Kingdom. С. 172-174. (дата звернення 8.08.2022).

42. Яхонтова Т. В. Лінгвістична генетика наукової комунікації:

монографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 420 с.

43. Bean T. W. & Moni, K. Developing student's critical literacy: Exploring identity construction in young adult fiction. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*. 2003. № 46(8). Pp. 638-648.

44. Diamond E. *Behind the Times. Inside the New York Times*. New York: Villard Books, 1994. 437 p.

45. Fontane T. *Effi Briest: Roman / Theodor Fontane*. Köln: Anaconda Verlag GmbH, 2005. 272 S.

46. *Foreign Languages in Use: Academic and Professional Aspects*: збірник тез XIV Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції (м. Хмельницький, 6 квітня 2022 року). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. 88 с.

47. Geoffrey Leech. *Style in Fiction Revisited: the Beginning of Great Expectations*. Published By: Penn State University Press. Vol. 41, № 2. URL: <https://www.jstor.org/stable/10.5325/style.41.2.117>.

48. Gray B., Cortes. V. *Perception vs. evidence : An analysis of this and these in academic prose // English for Specific Purposes*. 2011. № 30. P. 31-43

49. *Hackers Bring Down Government Sites in Ukraine*. URL: <https://www.nytimes.com/2022/01/14/world/europe/hackers-ukraine-government-sites.html>. (дата звернення 8.08.2022).

50. John R. R. *The Rise of the Newspaper. Making News: The Political Economy of Journalism in Britain and America from the Glorious Revolution to the Internet*. Oxford: Oxford University Press, 2015. P. 31.

51. Kuiken J. *Effective Headlines of Newspaper Articles in a Digital Environment / J. Kuiken, A. Schuth, M. Spitters, M. Marx // Digital Journalism*. 2017. 5 (10). P. 1300-1314.

52. *Linguistic Text Analysis: Stylistic and Translation Aspects = Лінгвістичний аналіз тексту: стилістичні та перекладацькі аспекти : методичні вказівки для студентів спеціальності 035.041 «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно)» / О. В. Ємець*. Хмельницький: ХНУ, 2020. 86 с.

53. Millrood R. English discourse and culture: diversity and globalization // Вестн. К. ун-та. 2002. № 3. С. 61.

54. Paul Simpson. Stylistics. A resource book for students. Routledge. London and New York. 262 p.

55. Simpson P. Stylistics: A resource book for students. L. N.Y.: Routledge, 2004. 247 p.

56. Stokes J., Reading A. The Media in Britain: Current Debates and Developments. London: Macmillan Education UK, 1999. 336 p.

ПЕРЕЛІК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

57. Ахманова О. С. Словник лінгвістичних термінів. Київ: «ЛІБРОКОМ», 2010. 576 с.

58. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля, 2010. 844 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

59. Lingualeo blog. URL: <https://lingualeo.com/ru/blog>. (дата звернення 8.08.2022).

60. The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com>. (дата звернення 10.08.2022).

61. The New York Times Company Reports 2019 Third-Quarter Results. 2019. June, 11. URL: <https://investors.nytc.com/press/press-releases/press-release-details/2019/The-New-York-Times-Company-Reports-2019-Third-Quarter-Results/default.aspx>. (дата звернення 19.08.2022).

62. The Washington Post. URL: <https://www.washingtonpost.com>. (дата звернення 20.08.2022).

63. Three things to know about self-driving cars // TIME. 2016. P. 54.

64. TIME. URL: <https://time.com>. (дата звернення 28.08.2022).

65. Ukraine Is Only One Small Part of Putin's Plans. Diana Checkfield. The

NY Times. Jan. 06. 2022. URL: <https://www.nytimes.com>. (дата звернення 28.08.2022).

66. Ukraine Ships Grain at Last. It Will Take Far More to Slow Global Hunger. Declan Walsh. Aug. 01.2022. URL: <https://www.nytimes.com/2022/08/01/world/africa/ukraine-grain-world-hunger.html>. (дата звернення 8.09.2022).

67. Ukrainian Translation Tradition. Library of the Ukrainian literature of past centuries. URL: <https://www.izbornik.com.ua>. (дата звернення 18.09.2022).

68. «33-й канал». URL: <https://33kanal.com>. (дата звернення 28.09.2022).